UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Martin Prokeš

Souběh trestných činů

Aplikace principů souběhu trestných činů na trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.

Katedra: Katedra trestního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 7. 11. 2024

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 93 017 znaků včetně mezer.

Martin Prokeš

V Praze dne 7. 11. 2024

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl velmi poděkovat vedoucímu mé diplomové práce, panu JUDr. Bc. Jiřímu Říhovi, Ph. D, za pomoc při zpracování a poskytnutí rad, které mi pomohly při psaní této práce.

Obsah

Úvod 6

1. Skutek a jednota skutku 8

2. Mnohost trestné činnosti 16

2.1. Odsuzující rozsudek 18

3. Druhy souběhů trestných činů 21

3.1. Vícečinný souběh 23

3.2. Jednočinný souběh 23

3.3. Stejnorodý souběh 24

3.4. Nestejnorodý souběh 24

3.5. Kombinované případy souběhu 24

3.5.1. Jednočinný souběh stejnorodý 25

3.5.2. Jednočinný souběh nestejnorodý 25

3.5.3. Vícečinný souběh stejnorodý 26

3.5.4. Vícečinný souběh nestejnorodý 27

4. Zdánlivý souběh 28

4.1. Poměr speciality 28

4.2. Poměr subsidiarity 30

4.3. Konzumpce 33

4.4. Pokračování v trestné činnosti 35

4.5. Hromadný trestný čin 36

4.6. Trestný čin trvající 37

4.7. Trestný čin opilství podle § 360 TZ 37

4.8. Zdánlivý souběh vícečinný 38

4.9. Závěrečné zhodnocení kapitoly 39

5. Aplikace zásad souběhu trestných činů trestným činem podle § 337 TZ 41
5.1. Obecně ke skutkovým podstatám obsaženým v § 337 TZ 41
5.2. Případy souběhu trestných činů 44
5.2.1. Možnosti souběhu s § 337 odst. 1 písm. a) TZ 44
5.2.2. Možnosti souběhu s § 337 odst. 1 písm. b) TZ 46
5.2.3. Možnosti souběhu s § 337 odst. 1 písm. c) TZ 47
5.2.4. Možnosti souběhu s § 337 odst. 1 písm. f) TZ 47
5.2.5. Možnosti souběhu s § 337 odst. 1 písm. g) TZ 48
5.2.6. Možnosti souběhu s § 337 odst. 1 písm. h) TZ 48
5.2.7. Možnosti souběhu s § 337 odst. 1 písm. i), j) a k) TZ 48
5.2.8. Možnosti souběhu s § 337 odst. 2 TZ 48
5.2.9. Možnosti souběhu s § 337 odst. 3 písm. a) TZ 49
5.2.10. Možnosti souběhu s § 337 odst. 3 písm. b) TZ 49
5.2.11. Možnosti souběhu s §337 odst. 4 TZ 49
Závěr 50

Úvod

Problematika souběhu trestných činů, patří mezi jeden z nejsložitějších teoretických konceptů v trestním právu. Rozsah diplomové práce není vhodný k tomu obsáhnout vcelku tak široké a komplikované téma, jako je právě souběh trestných činů. Cílem této práce tedy není obsáhnout celý institut souběhu trestných činů se všemi souvisejícími nuancemi. z tohoto důvodu, ale i kvůli jeho abstraktní povaze, jsem se rozhodl zaměřit pozornost na základy problematiky souběhu trestných činů, včetně nauky o skutku, a tyto zásady poté aplikovat na trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, a to skrze příhodné příklady a grafy, které umožní lepší uchopení a přehlednost výkladu.

Čím se budu v práci zabývat? Jak jsem již zmínil výše, cílem diplomové práce je přehledně představit základy problematiky souběhu trestných činů. Základním kamenem pro jakékoliv pojednání o souběhu trestných činů je definování pojmu skutek. Teprve s definovaným skutkem lze pracovat se souběhem trestných činů a rozlišovat jeho různé druhy. Správné vymezení skutku ovšem nemá vliv jen na trestní právo hmotné, ale má také velký dopad na trestní řízení, konkrétně v souvislosti se zásadou *ne bis in idem*. Příliš úzké vymezení skutku by způsobilo, že by bylo možné pachatele stíhat za stejnou událost několikrát – událost by se rozdělila na mnoho menších skutků a proti každému by mohlo být vedeno trestní stíhání. Naopak příliš široké vymezení skutku by mohlo způsobit, že by pachatel mohl uniknout spravedlivé výměře trestu – v tomto extrémním scénáři by i dva nesouvisející akty pachatele byly považovány za jeden skutek, přičemž odsouzení za jeden akt by pak založilo překážku věci rozhodnuté i pro druhý akt.[1] V tomto pojednání se chci zejména zaměřit na jednotu skutku způsobenou tzv. zastřešovacím trestným činem.

Po vymezení skutku se zaměřím na samotný institut souběhu trestných činů. Budu se zabývat definicí souběhu trestných činů a jeho rozlišením od dalších forem mnohosti trestné činnosti, zejména od recidivy. Vymezím i důležité pojmy, jako je například odsuzující rozsudek. Budu se zabývat různými druhy souběhu trestných činů, tj. jednočinným souběhem, vícečinným souběhem, stejnorodým souběhem a nestejnorodým souběhem. Přičemž vymezím i kombinaci těchto druhů souběhu. Kromě tzv. skutečného souběhu se v práci zaměřím i na zdánlivý souběh a důvody vylučující souběh trestných činů – poměr speciality, subsidiarity

[1] RŮŽEK, Antonín. *Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí v trestních věcech*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1958, s. 84.

a konzumpce. Dále se stručně podívám na instituty pokračování v trestné činnosti, na trestný čin hromadný, trestný čin trvající a na jejich vztah k souběhu trestných činů a ke skutku.

V poslední části aplikuji výše zmíněné principy souběhu trestných činů a skutku na trestný čin maření úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 zákona č. 40/2009 Sb. trestní zákoník (zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník dále též „TZ“ a trestný čin úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 TZ dále též „§ 337 TZ"), respektive jeho mnohé skutkové podstaty. Proč zrovna tento trestný čin? Podle mého názoru tento trestný čin obsahuje mnoho skutkových podstat, které zajímavě reagují na problematiku souběhu trestných činů a jednoty skutku, konkrétně v oblasti zdánlivého souběhu a jednoty skutku způsobenou zastřešovacím trestným činem.

Čím se v práci zabývat nebudu? Jak jsem již zmínil výše, rozsah diplomové práce mi nedovoluje obsáhnout celý institut souběhu trestných činů do náležitého detailu. Proto se na rozdíl od jiných diplomových prací na toto téma nebudu nahlížet skrze problematiku trestání souběhu trestných činů, tedy trestem úhrnným a souhrnným. Také se nebudu zabývat dopady souběhu trestných činů v trestním řízení ani se ve vztahu ke skutku nebudu zabývat totožností skutku. Ač totožnost skutku se souběhem trestných činů a s jednotou skutku vzdáleně souvisí, jedná se primárně o problematiku trestního práva procesního.

Taktéž se v práci nebudu zabývat problematikou souběhu skutků a přestupků, které řeší judikatura Evropského soudu pro lidská práva. Jde zejména o rozsudky Gradinger proti Rakousku ze dne 23. října 1995 (15963/90), Zolotukhin proti Rusku ze dne 10. února 2009 (14939/03) a A. a B. proti Norku ze dne 15. listopadu 2016 (24130/11 a 29758/11).

1. Skutek a jednota skutku

Jak jsem již zmínil v úvodu, než se pustím do samotné analýzy institutu souběhu trestných činů, je třeba abych definoval pojem skutek a s ním spojenou jednotu skutku. Teprve poté můžu přistoupit k dalšímu výkladu.

Co je to tedy skutek? Zákon skutek nedefinuje, ač s ním na několika místech pracuje, a jeho vymezení se tedy chopila právní teorie a judikatura.[2]

V judikatuře[3] je skutek už mnoho desítek let vykládán jako *„určitá událost ve vnějším světě záležející v jednání člověka nebo vyvolaná zásahem (činem) člověka“*. Tato definice pochází z díla Antonína Růžka z 50. let minulého století[4] a převzalo ji i mnoho dnešních učebnic trestního práva.[5] Dnešní trestněprávní teorie definici považuje spíše za nepřesnou, avšak za natolik ustálenou a srozumitelnou, že je možné ji nadále využívat.[6] Kritika spočívá v tom, že pojem právní událost je v teorii práva definována jako právní skutečnost, která nespočívá v lidském chování, s níž zákon spojuje vznik právních následků.[7] Již z tohoto vychází najevo, že *určitá událost* nemůže spočívat v jednání člověka ani nemůže být jeho zásahem vyvolána. Druhý bod kritiky Růžkovy definice skutku spočívá v tom, že je obrat *ve vnějším světě* nadbytečný, jelikož je již obsažen v samotném pojmu jednání, které bývá vymezováno jako projev vůle navenek.[8]

Zjednodušeně lze říci, že skutek je určitá výseč objektivní reality, která představuje čin člověka.[9] Tato výseč se skládá z jednotlivých svalových pohybů pachatele nebo jejich postupného sousledu (jednání), případně zdržení se těchto svalových pohybů (opomenutí).[10]

Pojem skutek nelze ztotožňovat s pojmem trestný čin.[11] Trestný čin je zákonem definován v § 13 odst. 1 TZ jako *„protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně“*. Jedením skutkem lze spáchat více trestných činů.

---

[2] JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. Praha: Leges, 2022, s. 357.; ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. Praha: Wolters Kluwer, 2022, s. 309.
[3] Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 19.04.1973, sp. zn. 4 Tz 44/73 (uveřejněné pod č. 33/1974 Sb. rozh. tr.).
[4] RŮŽEK, Antonín. *Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí v trestních věcech*, s. 90.
[5] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 9., přepracované vydání. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2022., s. 310.; JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 357.
[6] JELÍNEK, Jiří, Jiří ŘÍHA a Zdeněk SOVÁK. *Rozhodnutí ve věcech trestních: se vzory rozhodnutí soudů a podání advokátů*. Praha: Leges, 2018, s. 196–197.
[7] KNAPP, Viktor. *Teorie práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2024, s. 212.
[8] JELÍNEK, Jiří, Jiří ŘÍHA a Zdeněk SOVÁK. *Rozhodnutí ve věcech trestních*, s. 196–197.
[9] JELÍNEK, Jiří, Jiří ŘÍHA a Zdeněk SOVÁK. *Rozhodnutí ve věcech trestních*, s. 196.
[10] ŘÍHA, Jiří. *Tabulky a schémata z obecné části trestního práva hmotného*. V Praze: C.H. Beck, 2021, s. 86.
[11] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*., s. 310.; JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 357.

Přitom je důležité mít na paměti, že skutek nemusí být vždy kvalifikován jako trestný čin. Může jít například o přestupek, civilní delikt, nebo naopak nemusí jít vůbec o protiprávní jednání. Proto je možné dojít k závěru, že každý trestný čin je zároveň skutek, ale ne každý skutek je trestným činem.[12] Zároveň považuji za důležité zdůraznit následující úvahu. Kdyby se ztotožnil skutek s trestným činem, tak v tom případě by nemohl existovat jednočinný souběh, kdy pachatel spáchá jedním skutkem více trestných činů.

Když vymezím skutek jako určitou výseč objektivní reality skládající se z jednotlivých svalových pohybů nebo zdržení se pohybu, jak bude možné zjistit, které všechny svalové pohyby lze podřadit pod určitý skutek a které už pod tento skutek podřadit nelze? Touto otázkou se zabývá problematika jednoty skutu.

Stejně jako zákon nedefinuje skutek, tak nedefinuje ani pojem jednoty skutku (resp. mnohosti skutku). Růžek se zabýval také touto problematikou a jeho řešení převzala i judikatura.[13] Podle Růžka[14] je kritériem, které spojuje jednotlivá dílčí jednání do jednoho skutku, následek, pokud jsou dílčí jednání pro určitý následek kauzální. Zároveň je následek kritériem pro rozdělení více dílčích jednání na více skutků. Růžek konkrétně napsal: „*Za jeden skutek lze považovat jen ty projevy vůle pachatele navenek, které jsou pro tento následek kauzální, pokud jsou zahrnuty jeho zaviněním. Momentem, který dělí pachatelovo jednání na různé skutky, je následek závažný z hlediska trestního práva, který pachatel způsobil nebo chtěl způsobit.*“

Podle Růžka[15] lze dosáhnout následku jen celou řadou pohybů, nebo naopak zdržením se pohybů (čili jednáním nebo opomenutím).

Příklad č. 8

Růžek[16] uvádí příklad s vykradením bytu. Pachatel nejdříve k bytu docestuje, poté vyčká na vhodnou příležitost, až budou všichni spát. V tu chvíli vypáčí dveře, vejde do bytu, kde několika pohyby uchopí dvacet věcí, které si následně vloží do pytle. Teprve až všemi pohyby v souhrnu pachatel způsobí následek.

[12] JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 357.
[13] Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 07.05.1984, sp. zn. 3 Tz 6/84 (uveřejněné pod č. 1/1985 Sb. rozh. tr.).
[14] RŮŽEK, Antonín. *Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí v trestních věcech*, s. 90.
[15] Tamtéž.
[16] Tamtéž.

Podle definice se všechna dílčí jednání pachatele, která směřují ke stejnému následku považují v souhrnu za jeden skutek. Kdyby se za samostatný skutek považovalo každé dílčí jednání, každý dílčí pohyb pachatele, docházelo by k absurdním situacím (viz. příklad č. 9).

Příklad č. 9

Pachatel pětkrát bodl nožem oběť, čímž ji usmrtil. Kdybychom každé bodnutí nože (dílčí jednání) považovali za jeden skutek, vzešel by z toho absurdní závěr, že se jedná o pět samostatných skutků.

Grafické znázornění skutku pak může vypadat následovně:

Graf č. 1[17]

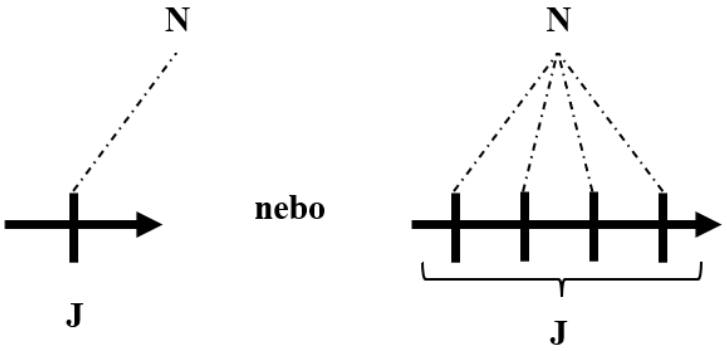

Ta dílčí jednání, která jsou kauzální pro trestněprávně relevantní následek, tvoří jednotu skutku. Dílčí pohyby, které nejsou následku kauzální, součástí skutku nejsou. Dvě jednání, která se nepřekrývají a která způsobují rozdílné následky, tvoří dva samostatné skutky. Pokud ale jedno jednání způsobí více následků, tyto následky pořád spojují dílčí jednání do jednoho skutku.[18]

[17] ŘÍHA, Jiří. *Tabulky a schémata z obecné části trestního práva hmotného*, s. 87.
[18] DOLENSKÝ, Adolf. Jednočinný souběh a jeden skutek. *Bulletin advokacie*. roč. 1985, č. III, s. 161.

Graf č. 2

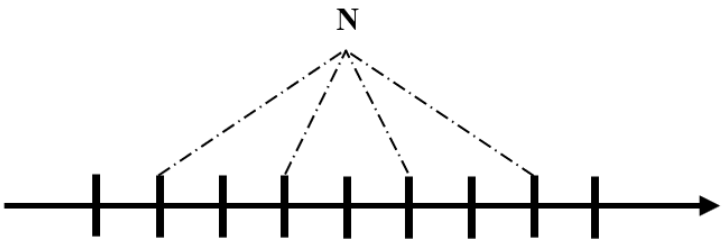

Graf č. 3

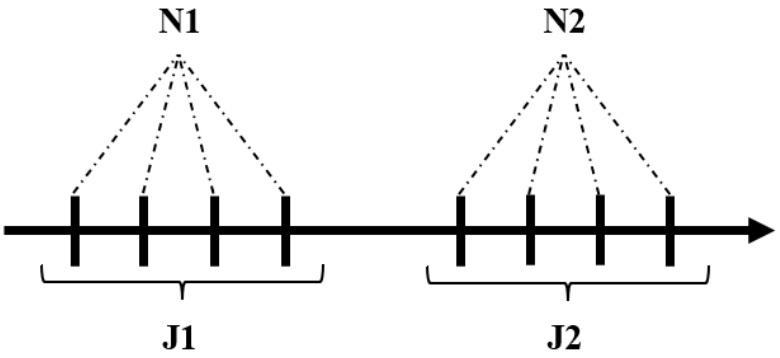

Graf č. 4[19]

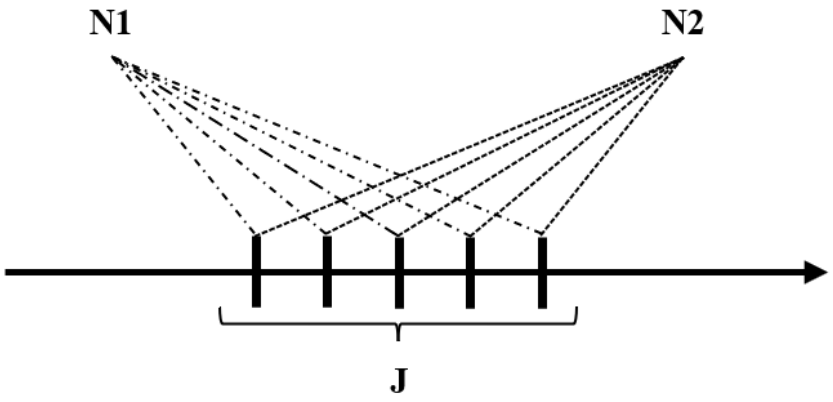

Těmto dvěma případům se říká jednání v přirozeném smyslu. Jde buď o jeden svalový pohyb (např. jedno bodnutí nože), které způsobí jeden následek (smrt nebo ublížení na zdraví)

[19] ŘÍHA, Jiří. *Tabulky a schémata z obecné části trestního práva hmotného*, s. 87.

nebo více následků (jeden výbuch bomby způsobí smrt jedné osobě a ublíží na zdraví jiné osobě).[20]

Kromě jednání v přirozeném smyslu, zná teorie ještě přirozenou jednotu jednání a právní jednotu jednání. Přirozená jednota jednání spojuje několik jednání v přirozeném smyslu v důsledku sjednocující vůle, jakož i jejich bezprostředně blízké časové a prostorové souvislosti. Jednání se musí nezúčastněnému třetímu jevit jako jeden celek. Půjde například o sérii úderů a kopnutí, kterým je způsobeno těžké ublížení na zdraví.[21]

Graf č. 5[22]

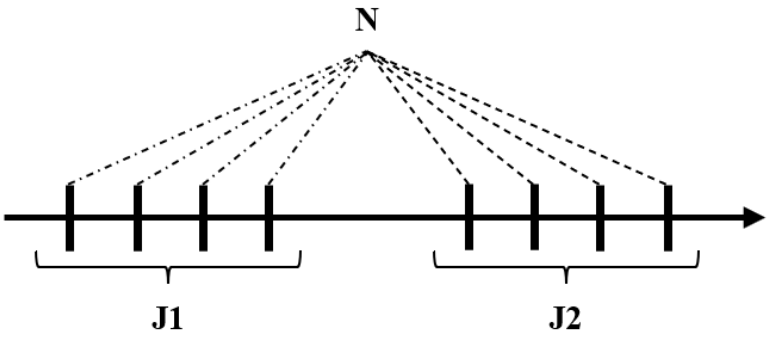

Do právní jednoty jednání spadají případy pokračování v trestné činnosti, trestný čin trvající a trestný čin hromadný, které jsou z vůle zákonodárce vždy jedním skutkem. Podobně je tomu tak i v případech složitých skutkových podstat, u kterých zákonodárce vyžaduje pro jejich naplnění více jednání, např. trestný čin znásilnění podle § 185 TZ, kde je třeba jednání naplňující násilí, pohrůžku násilí nebo jiné těžké újmy a jednání naplňující pohlavní styk.[23] Dále do právní jednoty jednání spadají případy takzvaných překrývajících se jednání (viz graf č. 6) a zastřešených jednání (viz graf č. 7). U obou těchto případů dochází k částečné totožnosti více jednání. V případě překrývajících se jednání, jsou jednání spojena do jednoho skutku, pokud jsou částečně identická a jsou vedena od počátku jednotným úmyslem. V případě zastřešení jsou jinak dva samostatné skutky propojeny třetím trestným činem do jediného skutku. Za jeden skutek se také považují všechna vývojová stádia trestné činnosti od přípravy přes pokus, a to až k dokonání trestného činu,[24] jakož i provedení trestného činu s více pokusnými jednáními po delší dobu.

[20] Tamtéž., s. 86.
[21] Tamtéž.
[22] Tamtéž., s. 87.
[23] Tamtéž.
[24] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 311.

Graf č. 6[25]

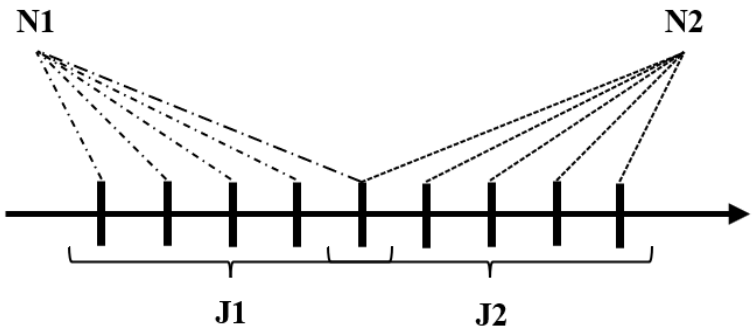

Graf č. 7[26]

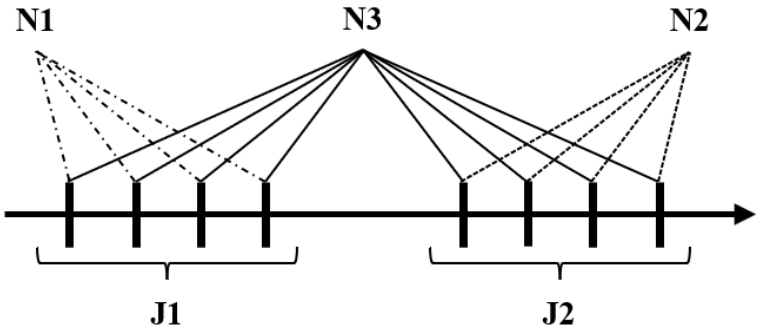

Zde bych chtěl doplnit, že podobné rozlišování jednoty skutku zná i německá trestněprávní nauka. Nicméně judikatura německých soudů obecně vylučuje jednotu skutku, pokud se v daném případě jedná o „vysoce osobní právní zájmy“ (*höchstpersönliche Rechtsgüter*, tj. lidský život, lidské tělo, svoboda volně se pohybovat, svoboda vůle či sexuálního sebeurčení jedince) u různých osob. Tak například pokud pachatel nejprve udeří pěstmi osobu A a poté vytáhne nůž a bodne ním osobu B, i přes úzkou prostorovou a časovou souvislost bychom neměli předpokládat, že jde o jeden skutek, ale spíše půjde o více skutků. Výjimečně jednota skutku může nastat, pokud by se rozdělení na jednotlivé činy jevilo svévolně a uměle v důsledku mimořádně těsné časové a situační souvislosti, například v případě několika výstřelů na dvě osoby během několika sekund bez jakékoli časové přestávky.[27]

[25] ŘÍHA, Jiří. *Tabulky a schémata z obecné části trestního práva hmotného*, s. 87.
[26] Tamtéž.
[27] RÖNNAU, Thomas a Kilian WEGNER. Grundwissen – Strafrecht: Konkurrenzen. *Juristische Schulung: Zeitschrift für Studium und Referendariat*. roč. 2021, č. 1, s. 20.

Na závěr této kapitoly vysvětlím, proč je kritériem pro spojení dílčích jednání do jednoho skutku následek, a ne jiné skutečnosti, jako je třeba záměr jednání, doba jednání či místo jednání.

Časový úsek, kdy bylo prováděno jednání, není vhodným kritériem, jelikož trestné činy se mohou kontinuálně páchat v krátkém časovém úseku, ale i v delším časovém úseku. Některé trestné činy dokonce vyžadují, aby jednání trvalo delší dobu. Například přečin zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 TZ spáchá ten, kdo neplní, byť i z nedbalosti, svou zákonnou povinnost vyživovat nebo zaopatřovat jiného po dobu delší než čtyři měsíce. Tedy po dobu minimálně čtyř měsíců musí probíhat jeden skutek.

Stejně tak se může jeden skutek odehrávat na více místech. Pokud jde o pokračování v trestném činu (které trestněprávní teorie považuje vždy za jeden skutek v hmotněprávním smyslu), můžou být dílčí útoky páchány na jiných místech. Například pachatel v pondělí vykrade dům v obci A, v úterý dům v obci B a ve středu dům v obci C. Všechny dílčí útoky (jednání) se odehrály na jiném místě, a přesto se jedná o jeden skutek pokračování podle § 116 TZ v přečinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b) TZ.

Proč nelze všechna pachatelova jednání, která spáchal za stejným záměrem, považovat za jeden skutek? Zaprvé záměr (cíl) může být neurčitý, abstraktní i konkrétní, bezprostřední nebo vzdálený.[28] Spojení několika (jinak na sobě zcela nezávislých) dílčích jednání do jednoho skutku, která jsou konána za neurčitým záměrem, by vytvářelo až absurdní případy, kdy za jeden skutek považujeme více naprosto nesouvisejících jednání. Takovým neurčitým záměrem je i následující příklad.

Příklad č. 7

Pachatel záviděl sousedovi, který si zakoupil nový luxusní automobil. Sám by takové auto také rád měl. Jelikož jeho podnikání mu nevynášelo dostatek peněz na to, aby si mohl koupit takový automobil, rozhodl se, že si přivydělá trestnou činností. Napadlo ho, že by mohl podvádět turisty, když s nimi bude hrát různé nepoctivé hry o peníze. Pachatel si tyto hry nastudoval a několik měsíců v kuse takto podváděl důvěřivé turisty. I když mu tato činnost značně vydělávala, musel by ji provozovat několik let, aby měl dostatek peněz k zakoupení jeho vytouženého automobilu. Proto se rozhodl, že vyloupí obchod na okraji města. Nakonec tak

[28] RŮŽEK, Antonín. *Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí v trestních věcech*, s. 91.

i úspěšně učinil, jenže si vybral obchod, který měl v kase jen pár tisíců korun. Pachateli poté již došla trpělivost a rozhodl se v noci vloupat sousedovi do garáže a jeho luxusní automobil ukrást.

Pachatel takto spáchal trestné činy provozování nepoctivých her a sázek podle § 213 TZ, loupeže podle § 173 TZ a krádeže podle § 205 TZ. Všechny spáchal za stejným cílem, tj. mít luxusní automobil. Kdyby byl jakýkoliv záměr pachatele schopen spojovat dílčí jednání do skutku, museli bychom posoudit tento příklad jako jeden skutek, a všechny tři trestné činy by tím pádem byly spáchány v jednočinném souběhu.

Zadruhé, jelikož je záměr (cíl) trestného činu fakultativním znakem,[29] může docházet i k situacím, kdy pachatel spáchá trestný čin bez toho, aniž u toho figuroval jeho záměr. To typicky nastává u nedbalostních trestných činů, při kterých pachatel nemá v úmyslu tento spáchat. Z těchto důvodů nelze jakýkoliv záměr považovat za kritérium, pomocí kterého dělíme nebo spojujeme skutky. Záměr musí být trestněprávně relevantní, aby byl schopen být pojítkem všech dílčích jednání, která jsou s ním v příčinné souvislosti.[30]

Z výše uvedeného vyplývá, že nejlepším kritériem pro spojení více dílčích jednání do jednoho skutu je právě následek.

[29] JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 255.
[30] RŮŽEK, Antonín. *Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí v trestních věcech*, s. 91.

2. Mnohost trestné činnosti

V praxi se nesetkáváme pouze s trestnou činností singulární, tj. s případy kdy jeden pachatel spáchá jeden trestný čin jedním skutkem. Trestná činnost bývá většinou mnohem rozmanitější. Pachatelé často nekončí s trestnou činností potom, co spáchají jeden trestný čin, naopak jich spíše spáchají více. Tuto pluralitní formu páchání trestné činnosti nazýváme mnohost trestné činnosti. Jejím předpokladem je, že jeden pachatel svým protiprávním jednáním naplní více různých skutkových podstat trestných činů nebo jednu skutkovou podstatu vícekrát.[31]

Skutkem, který naplňuje více skutkových podstat, pachatel vícekrát porušil nebo ohrozil trestním právem chráněný zájem společnosti (objekt trestného činu). Oproti tomu singulární forma trestné činnosti ohrožuje nebo porušuje jen jeden chráněný zájem. Z toho lze vyvodit, že pluralitní forma trestné činnosti je závažnější než forma singulární.[32]

Mnohost trestné činnosti je zastřešující pojem pro případy, kdy pachatel spáchal více trestných činů. Tyto trestné činy můžou být mezi sebou v různých vztazích, podle toho, zda byly spáchány jedním či více skutky a zda v době páchání jednoho z nich byl již pachatel potrestán. Podle těchto kritérií lze vymezit různé formy mnohosti trestných činů, přičemž některé formy jsou pro společnost nebezpečnější než jiné.[33]

Český zákonodárce rozlišuje dva základní druhy mnohosti trestné činnosti 1) souběh trestných činů (konkurence) a 2) recidiva (zpětnost).[34] Tím ovšem není výčet mnohostí vyčerpán a existují i další; teorie například rozlišuji i tzv. nepravou recidivu.

Pokud jsou souběh trestných činů i recidiva podmíněny spácháním více trestných činů, je jistě na místě si položit otázku, jaký je mezi nimi rozdíl? Rozdíl spočívá v tom, zda v době páchání pozdějšího trestného činu byl pachatel již za dříve spáchaný trestný čin odsouzen. Pokud za něj byl odsouzen, jedná se o recidivu. Oproti tomu, pokud v době páchání pozdějšího trestného činu pachatel nebyl odsouzen za dříve spáchaný trestný čin, jsou tyto trestné činy v souběhu.[35]

[31] KRATOCHVÍL, Vladimír a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část*. Praha: Beck, 2012, s. 385.
[32] MENCEROVÁ, Ingrid. *Mnohosť trestnej činnosti*. Bratislava: C.H. Beck, 2013, s. 1.
[33] Srov. tamtéž, též srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 27.06.1963, sp. zn. 6 Tz 10/63, (uveřejněné pod č. 25/1964 Sb. rozh. tr.).
[34] JELÍNEK, Jiří a kol. Trestní právo hmotné, s. 353.
[35] Tamtéž.

Odsouzením pachatele se myslí vyhlášení odsuzujícího rozsudku soudu prvního stupně, který později v řízení nabyl právní moci a se kterým není spojena fikce neodsouzení.[36] O odsuzujícím rozsudku blíže pojednávám v samostatné podkapitole.

Pro lepší uchopení této problematiky jsem se rozhodl poskytnout grafické znázornění recidivy a souběhu trestných činů:

Graf č. 8

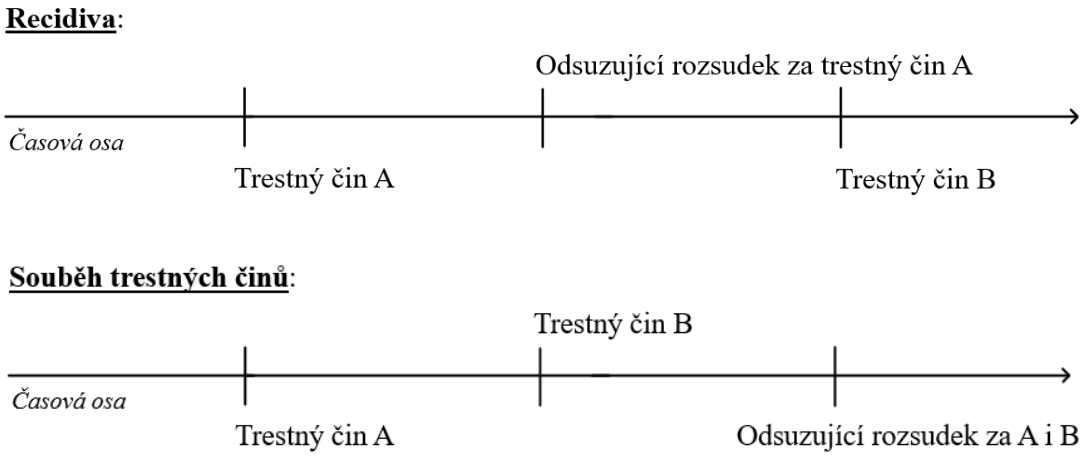

Smyslem rozlišení mezi recidivou a souběhem trestných činů je adekvátní posouzení společenské škodlivosti jednání pachatele. Recidiva je totiž závažnější formou mnohosti trestné činnosti, než je souběh trestných činů.

Proč tomu tak je? V obou případech se pachatel dopustil více trestných činů, byl porušen nebo ohrožen stejný počet zájmů chráněných trestním právem. Přesto je recidiva závažnější než souběh. Recidivista se dopustil dalšího trestného činu, ohrozil nebo porušil chráněný zájem, a to i přes to, že byl již dříve varován společností o nepřípustnosti tohoto jednání a zároveň mu za něj byl uložen trest. Recidivista své chování nenapravil a páchal trestnou činnost dál. Pachatel, který se dopustil více trestných činů v souběhu, takto společností varován nebyl, tudíž i když se dopustil stejného počtu trestných činů, je jeho jednání třeba posuzovat jako méně závažné. A z toho vyplývá, že v případech, kdy jsme na pochybách, zda pachatel spáchal více trestných činů v souběhu nebo v recidivě, musí se uplatnit zásada *in dubio pro reo* a na tyto trestné činy má být nahlíženo jako na spáchané v souběhu.[37]

[36] Tamtéž, s.354.
[37] MENCEROVÁ, Ingrid. *Mnohosť trestnej činnosti*, s. 18.

V teorii se někdy objevuje i situace takzvané nepravé recidivy. Ta nastává, pokud pachatel spáchá další trestný čin v době po vyhlášení odsuzujícího rozsudku, ale dříve, než rozsudek nabude právní moci. Tato situace není ani souběhem, ani recidivou. Jde o mnohost trestné činnosti *sui generis.*

2.1. Odsuzující rozsudek

Považuji za důležité se na tomto místě blíže zaměřit na problematiku odsuzujícího rozsudku. Odsuzující rozsudek je rozsudek soudu, kterým byl pachatel trestného činu uznán vinným a na základě kterého mu byl uložen trest.[38] Aby odsuzující rozsudek naplňoval předpoklad pro vytvoření mezníku mezi souběhem a recidivou, musí se jednat o odsuzující rozsudek soudu prvního stupně a nesmí se na něj vztahovat fikce neodsouzení.[39]

Jak jsem nicméně vymezil výše, pro rozlišení případů recidivy a souběhu trestných činů je hraničním bodem okamžik vyhlášení odsuzujícího rozsudku,[40] a tedy nikoliv jeho nabytí právní moci.[41] Ovšem aby měl rozsudek účinek odsuzujícího rozsudku pro účely rozlišení souběhu a recidivy, musí později v řízení právní moci nabýt. Zároveň s rozsudkem nesmí být spojena fikce neodsouzení,[42] protože v tom případě se na pachatele hledí, jako by nebyl vůbec odsouzen.[43]

Zprošťující rozsudek soudu rovněž nemůže být mezníkem pro rozlišení souběhu a recidivy. Soud ním obžalovaného viny zprošťuje, proto nemohou být dány předpoklady k souběhu ani k recidivě.[44]

Odsuzující rozsudek ovšem nemusí mít jen formu klasického rozsudku ve smyslu § 120 TŘ. Stejné účinky jako odsuzující rozsudek má podle ustanovení § 314e odst. 8 TŘ i trestní příkaz. Soud jím také vyslovuje vinu obviněného a ukládá mu trest. V případě odsouzení trestním příkazem, který se nevyhlašuje, nicméně účinky nastávají podle § 314e odst. 8 TŘ okamžikem doručení obviněnému.

[38] ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2022, s. 649.
[39] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 306.
[40] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 306.
[41] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 307.
[42] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2006, sp. zn. 8 Tdo 1069/2006 (uveřejněné pod č. 19/2007 Sb. rozh. tr.).
[43] JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 479 an.
[44] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2023, s. 888.

Podle ustanovení § 314r odst. 4 TŘ má povahu odsuzujícího rozsudku stejně tak i rozsudek, kterým soud schválil dohodu o vině a trestu.[45]

V trestním řízení může nastat situace, kdy je pachatel uznán vinným, ale není mu uložen trest. Tím jsou případy upuštění od potrestání, kdy soud shledá obžalovaného vinným, ale rozhodne, že není na místě, aby mu byl uložen trest. Jelikož v takovém rozsudku absentuje výrok o trestu, nemůže být takové rozhodnutí způsobilé k tomu, aby mělo účinky odsuzujícího rozsudku ve smyslu rozlišení souběhu a recidivy. Oproti tomu však rozsudek, jímž bylo podmíněně upuštěno od potrestání s dohledem podle § 48 odst. 1 TZ, se podle § 43 odst. 1 TZ považuje za odsuzující rozsudek ve smyslu rozlišení souběhu a recidivy.[46]

Za odsuzující rozsudek se také nepovažuje rozhodnutí o použití některého z odklonů v trestním řízení, například podmíněného zastavení trestního stíhání podle ustanovení § 307 an. TŘ či narovnání podle § 309 an. TŘ.[47]

Za odsuzující rozsudek se ale považuje rozsudek soudu prvního, který byl v řízení o opravném prostředku (řádném či mimořádném) zrušen, pokud v dalším řízení došlo k pravomocnému odsouzení pachatele. V tomto případě bude rozhodným okamžikem pro posouzení mezníku mezi souběhem trestných činů a recidivou datum prvního vyhlášení odsuzujícího rozsudku soudu prvního stupně. Stejně tak je to u trestního příkazu, který byl zrušen v důsledku včas podaného odporu. V tomto případě bude rozhodným okamžikem datum doručení trestního příkazu obviněnému.[48]

Považuji za přínosné poskytnout zde pro lepší pochopení praktický příklad toho, jak by to v praxi mohlo vypadat.

[45] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 306.
[46] KRATOCHVÍL, Vladimír a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 388–389.
[47] JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 354.
[48] Tamtéž, s. 307., též Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 15. 5. 1968, sp. zn. 10 Tz 16/68 (uveřejněné pod č. 41/1968 Sb. rozh. tr.).

Příklad č. 1

Pachatel spáchal trestný čin A. Za tento trestný čin byl dne X nepravomocně odsouzen rozsudkem soudu prvního stupně a proti tomuto rozsudku se odvolal. Odvolací soud rozsudek prvního stupně zrušil, přičemž věc vrátil soudu prvního stupně. V průběhu odvolacího řízení pachatel spáchal trestný čin B. V dalším řízení před soudem prvního stupně o trestném činu A byl pachatel dne Y znovu odsouzen, ale tentokrát pravomocně. Budou spáchané trestné činy A a B spolu v souběhu? Nebudou. Jak bylo uvedeno výše, rozhodným okamžikem je datum vyhlášení prvního odsuzujícího rozsudku prvního stupně, a to i v případě, pokud odvolací soud tento rozsudek zruší a vrátí věc soudu prvního stupně.

3. Druhy souběhů trestných činů

V předchozí kapitole jsem vymezil skutečnost, že dva či více trestných činů jsou v souběhu, pokud je spáchá jeden a týž pachatel a pokud v době páchání pozdějšího z nich nebyl za dřívější trestný čin odsouzen.[49] V této kapitole se zaměřím na jednotlivé druhy souběhu trestných činů.

Česká trestněprávní teorie rozlišuje několik druhů souběhu. Konkrétně dělí souběh na jednočinný a vícečinný, a také na stejnorodý a nestejnorodý.

Jednočinný souběh trestných činů nastane, pokud pachatel jedním skutkem naplní více skutkových podstat trestných činů. Naproti tomu vícečinným souběhem jsou značeny případy, kdy pachatel spáchá více trestných činů jedním skutkem. Rozdíl mezi stejnorodým a nestejnorodým souběhem spočívá v tom, zda se pachatel dopustil více různých trestných činů (nestejnorodý souběh), nebo se dopustil více stejných trestných činů (zde by se jednalo o souběh stejnorodý).[50]

Tyto druhy nejsou samostatné, oddělené skupiny, ale naopak se vzájemně kombinují. Z toho důvodu mohou nastat následující situace[51]:

a) souběh jednočinný stejnorodý;[52]
b) souběh jednočinný nestejnorodý;
c) souběh vícečinný stejnorodý;
d) souběh vícečinný nestejnorodý.

Zde se nabízí otázka, jaký význam má v praxi dělení souběhu na různé druhy?

V oblasti procesního práva je rozlišování jednočinného a vícečinného souběhu klíčové pro dodržení zásady *ne bis in idem*. Nikdo totiž nemůže být souzen a potrestán za jeden a týž skutek vícekrát. Proto je důležité určit, zda byly dané trestné činy spáchány jedním skutkem (jednočinný souběh) nebo více skutky (vícečinný souběh). Pokud by byl pachatel, který spáchal více trestných činů v jednočinném souběhu, odsouzen jen za jeden z nich, nelze ho pak později ještě odsoudit za zbývající trestné činy spáchané tím samým skutkem. Vznikla tím totiž překážka věci rozsouzené. Toto u vícečinného souběhu nenastává.[53]

[49] JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 353.
[50] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 308.
[51] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 308.
[52] Jednočinný stejnorodý souběh není v některých teoretických kruzích uznáván. K tomu blíže výklad.
[53] JELÍNEK, Jiří, Jiří ŘÍHA a Zdeněk SOVÁK. *Rozhodnutí ve věcech trestních*, s. 198.

Formulování významu rozlišování jednočinného a vícečinného souběhu je v hmotném právu komplikovanější. Váže se na problematiku trestání souběhu a na otázku, jestli má být jednočinný a vícečinný souběh trestán podle stejných zásad, nebo zda má jednočinný souběh postihován podle mírnějších zásad, resp. vícečinný souběh podle přísnějších zásad. Jinými slovy je třeba si ujasnit, zda je souběh vícečinný škodlivější pro společnost než jednočinný souběh či nikoliv.

Trestněprávní teorie není v odpovědi na tuto otázku jednotná. Příznivci užívání stejných zásad pro trestání jednočinného vícečinného souběhu argumentují, že v závažnosti obou druhů souběhu není rozdíl, v obou případech je spácháno více trestných činů. Nelze obecně říct, že vícečinný souběh je škodlivější pro společnost než souběh jednočinný.[54] Naopak příznivci přísnějšího trestání vícečinného souběhu argumentují, že je souběh vícečinný škodlivější, jelikož se pachatel vícekrát vzepřel pravidlům společnosti, což značí větší intenzitu jeho zločinné vůle.[55]

Z výše napsaného vyplývá, že pokud právní řád užívá stejné zásady pro trestání jednočinného i vícečinného souběhu, jejich rozlišování je významné jen pro účely trestního práva procesního. Pokud je tomu naopak, tedy shledáváme, že vícečinný souběh je třeba trestat přísněji než jednočinný, lze spatřovat význam rozlišování druhů souběhu i v právu hmotném.

Trestní zákoník se, oproti zákonu č. 140/1961 Sb., trestní zákon, vydal cestou přísnějšího postihu vícečinného souběhu, když v § 43 odst. 1 uvádí, že *„(…) jde-li o vícečinný souběh většího počtu trestných činů, může soud pachateli uložit trest odnětí svobody v rámci trestní sazby, jejíž horní hranice se zvyšuje o jednu třetinu; (…)“*. Podle důvodové zprávy k trestnímu zákoníku *„Tento [vícečinný] souběh vyjadřuje skutečnost, že pachatel se dopustil více skutků (činů), které opakoval zpravidla v obdobné oblasti trestné činnosti, což zpravidla znamená, byť nejde o recidivu, jeho zvýšenou narušenost a také závažnost spáchané trestné činnosti. Naproti tomu u jednočinného souběhu jde jen o jeden skutek (čin), kterým pachatel naplňuje skutkovou podstatu více trestných činů, a proto postačí uložení trestu v rámci trestní sazby nejpřísněji trestného činu“*.[56]

[54] MENCEROVÁ, Ingrid. *Mnohosť trestnej činnosti*, s. 7.; TOLAR, Jan. *Trest úhrnný a souhrnný*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1963, s. 81.; SOLNAŘ, Vladimír. *Systém českého trestního práva*. Praha: Nakladatelství Novatrix, 2009, Část II. s. 426.
[55] MENCEROVÁ, Ingrid. *Mnohosť trestnej činnosti*, s. 8.; TOLAR, Jan. *Trest úhrnný a souhrnný*, s. 81.
[56] Úřad vlády: Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, č. 40/2009 Dz.

Osobně považuji rozhodnutí zákonodárce, že je vícečinný souběh závažnější než jednočinný, za přiléhavé. Nevidím důvod, proč by pachatelé, kteří spáchali více trestných činů samostatnými skutky, které spolu vůbec nesouvisí, měli být trestáni stejně, jako pachatelé, kteří sice také spáchali více trestných činů, ale jen v jednom skutku. Mám za to, že je vícečinný souběh svou závažností blíže recidivě nežli jednočinnému souběhu.

3.1. Vícečinný souběh

Vícečinný souběh je rovněž nazýván konkurence reálná, skutků nebo postupná.[57] Jak již možná tyto alternativní názvy prozrazují, klíčovým předpokladem pro souběh vícečinný je spáchání více trestných činů jedním pachatelem několika samostatnými skutky.[58] V případě vícečinného souběhu si tedy vzájemně konkurují dva nebo více skutků, kterými byly naplněny skutkové podstaty.

3.2. Jednočinný souběh

Jednočinný souběh (někdy také nazývaný jako konkurence ideální nebo souběh trestných zákonů)[59] nastává mezi dvěma a více trestnými činy v případech, kdy jeden pachatel spáchal tyto trestné činy jedním skutkem. Jinými slovy bychom mohli říct, že jeden skutek pachatele naplní více ustanovení trestního zákoníku. Dvě nebo více ustanovení trestního zákoníku jsou v tzv. konkurenci, když řešíme otázku, které z nich (nebo obě) se na daný skutek aplikuje. Odtud také pochází označení konkurence trestních zákonů.[60]

Podle Kratochvíla[61] jednočinný souběh přichází v úvahu všude tam, kde jsou jediným skutkem porušeny či ohroženy různé individuální objekty ochrany, a tím jsou vyvolány různé trestněprávně významné následky.

Zaměříme-li se blíže na pachatele, tak je možné, aby spáchal více trestných činů v jednočinném souběhu se zúženým okruhem pachatelů, jakož i bez zúženého okruhu pachatelů, a to v případě, že pachatel naplňuje podmínky pro zúžený okruh pachatelů. Naopak subjekt pouze obecný nemůže spáchat trestný čin se zúženým okruhem pachatelů.[62]

[57] KRATOCHVÍL, Vladimír a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 394.
[58] SOLNAŘ, Vladimír. *Systém českého trestního práva*. 429.
[59] SOLNAŘ, Vladimír. *Systém českého trestního práva*, část II, s. 426.
[60] Tamtéž.
[61] KRATOCHVÍL, Vladimír a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 393.
[62] Tamtéž.

Příklad č. 2

Kratochvíl[63] toto vysvětluje na příkladu, kdy matka v rozrušení způsobeném porodem usmrtila plynem své novorozené dítě a zároveň i své jednoroční dítě. Tím se dopustila trestných činů vraždy novorozeného dítěte matkou podle § 142 TZ a trestného činu vraždy podle § 140 TZ v jednočinném souběhu. Kdyby obě děti stejným způsobem usmrtil otec, byl by odpovědný jen za trestný čin vraždy podle § 140 TZ.

Jednočinný souběh je možný i mezi trestnými činy s různou subjektivní stránkou, tedy s různou formou zavinění, mezi úmyslným trestným činem a nedbalostním trestným činem.[64]

3.3. Stejnorodý souběh

Podstata stejnorodého souběhu spočívá ve vícenásobném naplnění téže skutkové podstaty trestného činu jedním pachatelem. Je třeba důsledně rozlišovat mezi stejnorodým souběhem, pokračováním v trestné činnosti a hromadným trestným činem. Ve všech případech pachatel spáchá stejný trestný čin opakovaně, ovšem pokud ho kvalifikujeme jako pokračování v trestné činnosti nebo jako hromadný trestný čin, nejedná se o souběh trestných činů, ale o zdánlivý souběh, resp. jde jen o jeden trestný čin.[65]

3.4. Nestejnorodý souběh

Nestejnorodý souběh je přesný opak souběhu stejnorodého. Ten nastane, pokud pachatel naplní skutkové podstaty různých trestných činů. Jestliže si při vícečinném souběhu konkurují dva skutky, lze říci, že při nestejnorodém souběhu jsou v konkurenci dvě právní kvalifikace (dvě skutkové podstaty).[66]

3.5. Kombinované případy souběhu

Jak jsem předestřel výše, zmíněné druhy souběhu lze mezi sebou vzájemně kombinovat. Tím vznikají čtyři typy různých druhů souběhu – jednočinný souběh stejnorodý, jednočinný souběh nestejnorodý, vícečinný souběh stejnorodý a vícečinný souběh nestejnorodý. Z těchto typů lze skládat ještě další různé kombinace, které můžou být v různé míře, více či méně, složité. Tak například pachatel může být souzen za vícero trestných činů, kdy některé z nich

[63] Tamtéž.
[64] Tamtéž.
[65] Blíže k tomu viz. výklad k vícečinnému souběhu stejnorodému a výklad o zdánlivém souběhu.
[66] Srov. KRATOCHVÍL, Vladimír a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 395.

jsou v jednočinném souběhu nestejnorodém, přičemž jsou zároveň s jinými ve vícečinném souběhu stejnorodém.

3.5.1. Jednočinný souběh stejnorodý

V teorii nejkontroverznější kategorií souběhu trestných činů je jednočinný souběh stejnorodý.[67] Kratochvíl[68] ho označuje za *contradictio in adiecto* neboli protimluv. Proč je jednočinný souběh stejnorodý tak kontroverzní? Jeho podstatou by měla být skutečnost, že pachatel jedním skutkem naplní jednu skutkovou podstatu trestného činu vícekrát. Jestliže jeden skutek naplní jen jednu skutkovou podstatu trestného činu (byť vícekrát), je na místě si položit otázku, co je s čím vlastně v souběhu (co si tu tzv. konkuruje). Nemůže jít o konkurenci skutků, jelikož jde o jednočinný souběh, z jehož podstaty vyplývá, že se jedná jen o jeden skutek, zároveň nemůže jít o konkurenci právních kvalifikací, jelikož byla naplněna jen jedna skutková podstata. [69]

Proto i Nejvyšší soud ČSSR v rozhodnutí č. 41/1976 Sb. rozh. tr., vyjádřil názor, že *„v případech, kdy pachatel úmyslně usmrtí dvě nebo více osob jedním jednáním, půjde o jediný trestný čin vraždy“*.

Příklad č. 3

Za další příklad jednočinného souběhu stejnorodého se často uvádí situace,[70] kdy pachatel umístí bombu na veřejném prostranství, jejíž výbuch pak způsobí újmu na zdraví několika obětem. Pachatel tak jedním skutkem (výbuchem bomby) vícekrát naplní skutkovou podstatu trestného činu ublížení na zdraví podle § 146 TZ (zraněním více osob).

3.5.2. Jednočinný souběh nestejnorodý

Předpokladem pro jednočinný souběh nestejnorodý je, že pachatel naplní jedním skutkem více různých skutkových podstat trestných činů. Jinými slovy pachatel jedním skutkem zvládne porušit nebo ohrozit více různých individuálních objektů, a tím způsobit různé právně významné následky.[71]

[67] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 308.
[68] KRATOCHVÍL, Vladimír a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 395.
[69] KRATOCHVÍL, Vladimír a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 395.
[70] Např.: JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 355.; ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 308.; KRATOCHVÍL, Vladimír a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 395.
[71] JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 355.

Příklad č. 4

Příkladem jednočinného souběhu nestejnorodého je už dříve zmíněný příklad, kdy se pachatel vloupal do domu, aby tam mohl ukrást cennosti. Tím tedy spáchal v jednočinném souběhu trestný čin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), b) TZ a trestný čin porušování domovní svobody podle § 178 TZ.

3.5.3. Vícečinný souběh stejnorodý

Vícečinný souběh stejnorodý předpokládá, že pachatel více skutky naplní vícekrát skutkovou podstatu jednoho trestného činu.[72]

Vícečinný souběh stejnorodý se jeví jako poměrně podobný s pokračováním v trestné činnosti. U obou případů pachatel opakovaně naplňuje skutkovou podstatu téhož trestného činu.[73] Ačkoliv jsou si na první pohled tyto teoretické koncepty velmi podobné, při bližším nahlédnutí tomu tak ve skutečnosti není. Pokračování v trestné činnosti se v celku považuje za jeden skutek,[74] zatímco vícečinný souběh stejnorodý, jak již z podstaty vícečinného souběhu vyplývá, je považovaný za více samostatných skutků. V čem tedy tkví tzv. jádro pro jejich rozlišení? To, co spojuje jednotlivá jednání v rámci pokračování do jednoho skutku, je jednotný záměr.[75]

„Jednotný záměr musí v sobě již při prvním útoku zahrnovat všechny znaky konkrétní skutkové podstaty trestného činu, k jehož spáchání pachatel směřuje. Přitom postačí, že jsou v takovém jednotném záměru zahrnuty v hrubých rysech. Další dílčí útoky jsou pak realizací tohoto téhož jednotného záměru.“[76]

„Rozhodujícím znakem pokračování v trestném činu, jenž jej odlišuje od opakování trestného činu (od stejnorodého vícečinného souběhu), je, že jednotlivé útoky, z nichž každý naplňuje znaky téhož trestného činu, jsou po subjektivní stránce spojeny jedním a týmž záměrem

[72] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 308.
[73] KRATOCHVÍL, Vladimír a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 395.
[74] Ve smyslu trestního práva hmotného.
[75] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 309.
[76] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*, s. 1670.

v tom smyslu, že pachatel již od počátku zamýšlí aspoň v nejhrubších rysech i další útoky a že po objektivní stránce se tyto jednotlivé útoky jeví jako postupné realizování tohoto jediného záměru.“[77]

V případech vícečinného souběhu stejnorodého u pachatele tento jednotný záměr chybí.[78]

Příklad č. 5

Pachatel dlužil peníze svému známému, a aby mohl tento dluh splatit, rozhodl se vykrást sousedův dům. Když pachatel zjistil, jak snadné je touto činností získat peníze, rozhodl se, že vykrade dům i jinému sousedovi a za získané peníze si zakoupí nový počítač. Tím pachatel spáchal dva trestné činy krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b) TZ ve vícečinném souběhu stejnorodém.

3.5.4. Vícečinný souběh nestejnorodý

Poslední z výše uvedených variant kombinace druhů souběhu trestných činů je vícečinný souběh nestejnorodý. Ten spočívá v tom, že pachatel více skutky naplní skutkové podstaty různých trestných činů.[79] Zde si tedy konkurují jak různé právní kvalifikace, tak i vícero skutků vzájemně.

Podle Kratochvíla[80] je i u tohoto druhu souběhu nebezpečí záměny, a to sice s trestným činem hromadným. Jak vícečinný souběh nestejnorodý, tak i trestný čin hromadný vycházejí z dílčích útoků, které lze subsumovat pod různé skutkové podstaty. Podobně jako u rozlišení od pokračování je rozdílem absence společného záměru, který musí existovat u všech jednotlivých útoků v rámci trestného činu hromadného, a naopak se nebude vyskytovat u vícečinného souběhu nestejnorodého.

Příklad č. 6

Pachatel vykradl byt a při cestě z místa činu automobilem srazil na ulici chodce, čímž ho zranil.[81] Pachatel spáchal ve vícečinném souběhu nestejnorodém trestné činy krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b) a ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 148 TZ.

[77] Tamtéž též srov. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 07.12.1971, sp. zn. 2 Tzf 3/71 (uveřejněné pod č. 3/1972 Sb. rozh. tr.).
[78] KRATOCHVÍL, Vladimír a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 395.
[79] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 309.
[80] KRATOCHVÍL, Vladimír a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 395.
[81] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 309.

4. Zdánlivý souběh

Obecně platí, aby byla celistvě vystihnuta společenská škodlivost skutku, ten musí být posouzen podle všech ustanovení trestního zákoníku, které se na něj vztahují. Ovšem v některých případech není potřebné, nebo není ani dokonce žádoucí, aby se skutek podle všech ustanovení trestního zákoníku posoudil, protože by pak posouzená společenská škodlivost skutku nereflektovala skutečnost.[82] Těmto případům se říká důvody vylučující souběh trestných činů. Sice se bude jevit, že pachatel spáchal více trestných činů v souběhu, ale z právní stránky o souběh nepůjde, souběh bude jen zdánlivý.[83]

Právní teorie uznává zdánlivý souběh jednočinný, ovšem názory nejsou jednotné ohledně toho, co všechno patří mezi důvody vylučující jednočinný souběh. Mnoho učebnic a komentářů uvádí za důvody vyloučení souběhu 1) poměr speciality, 2) poměr subsidiarity, 3) tzv. faktickou konzumpci (někdy se vedle ní uvádí též konzumpce předpokládaná zákonem), 4) pokračování v trestném činu, trestný činy hromadný, trestný čin trvající a 5) trestný čin opilství podle § 360 TZ.[84] Jiní autoři ovšem se zařazením důvodů pod bodem 4) a bodem 5) nesouhlasí a za důvody vylučující souběh je nepovažují.[85]

Dále není právní teorie jednotná v otázce, zda existuje zdánlivý souběh vícečinný a v případě, že existuje, tak není zcela jednotná v tom, které důvody vícečinný souběh vylučují. Někteří autoři považují za důvody vylučující vícečinný souběh ty stejné, jako jsou důvody vylučující jednočinný souběh. Jiní s tímto ovšem nesouhlasí a za důvody vylučující vícečinný souběh řadí 1) společně potrestaný předchozí čin a 2) společně potrestaný následný čin.[86]

V této kapitole se postupně podívám na všechny výše uvedené možné důvody vyloučení souběhu trestných činů, přičemž se primárně zaměřím na důvody vylučující jednočinný souběh a následně je zhodnotím.

4.1. Poměr speciality

Ve svém výkladu se nejprve zaměřím na poměr speciality. Tento důvod pro vyloučení souběhu vychází z použití obecného právního principu *lex specialis derogat legi generali*.[87] Podle něj se neaplikuje obecné ustanovení zákona na určitou situaci, ačkoliv by to bylo

[82] SOLNAŘ, Vladimír. *Systém českého trestního práva*, s. 424.
[83] KRATOCHVÍL, Vladimír a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 330.
[84] např.: JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. s. 359–360.
[85] ŘÍHA, Jiří. *Tabulky a schémata z obecné části trestního práva hmotného*, s. 88–89.
[86] Tamtéž, s. 89.
[87] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 313.

přiléhavé, jelikož existuje jiné ustanovení zákona, které na danou situaci dopadá lépe. Proto se aplikuje toto lépe dopadající speciální ustanovení.

Poměr speciality se uplatní v případech, kdy jsou naplněny[88] dvě skutkové podstaty, které jsou určené k ochraně stejného okruhu zájmů, pokud jedna z nich (speciální skutková podstata) chrání před užším okruhem útoků na tyto zájmy než druhá (obecná skutková podstata).[89] Speciální skutková podstata musí obsahovat všechny znaky, které také obsahuje obecná skutková podstata. K těmto znakům se musí přidat znaky další nebo stávající znaky musí být konkrétnější.

Účelem speciálních skutkových podstat je postihnout užší okruh útoků odlišným (ne nutně přísnějším) způsobem, než by byly postiženy, kdyby bylo použito obecných skutkových podstat.[90]

Příklad č. 10

Typickým příkladem poměru speciality jsou trestné činy pojistného podvodu podle § 210 TZ, úvěrového podvodu podle § 211 TZ nebo dotačního podvodu podle § 212 TZ s trestný činem podvodu podle § 209 TZ.

Trestněprávní teorie uvádí tři kategorie případů, kdy jsou skutkové podstaty v poměru speciality:[91]

1) Skutkové podstaty kvalifikované a privilegované jsou speciální skutkové podstaty ve vztahu k základním skutkovým podstatám.
2) Složené skutkové podstaty jsou speciální ve vztahu ke skutkovým podstatám, ze kterých se složená skutková podstata skládá.

Ad 1) již z povahy věci kvalifikované a privilegované skutkové podstaty obsahují veškeré znaky základní skutkové podstaty a k nim teprve navíc přidávají další. Tím je tedy jejich naplnění konkrétnější, užší, než tomu bude u základní skutkové podstaty. Proto budou vždy speciální, zatímco základní skutkové podstaty budou vždy obecné.

[88] Respektive tyto dvě skutkové podstaty se nesbíhají, právě proto, že se užije specialita. Lze říct, že se skutkové podstaty zdánlivě sbíhají.
[89] JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 360.; ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 313.
[90] SOLNAŘ, Vladimír. *Systém českého trestního práva*, s. 433.
[91] JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 360.

Příklad č. 11

Kvalifikovaná skutková podstata trestného činu ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1, 2 písm. a) TZ je speciální vůči základní skutkové podstatě trestného činu ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 TZ. Skutek pachatele, který spáchal trestný čin podle § 146 odst. 2 písm. a) TZ, je sice také základní skutkovou podstatou tj. § 146 odst. 1 TZ, nelze mu ovšem přičítat vinu za obojí.

Stejně se posuzují i případy poměru základní skutkové podstaty s privilegovanou skutkovou podstatou. Například již ve zmíněném příkladu s trestným činem vraždy novorozeného dítěte matkou podle § 140 TZ a trestným činem vraždy § 142 TZ.

Ad 2) složená skutková podstata vzniká spojením znaků dvou skutkových podstat.[92] Pokud platí, že složená skutková podstata obsahuje znaky A+B, pak je speciální vůči základní skutkové podstatě se znaky A a rovněž vůči skutkové podstatě se znaky B.

Příklad č. 12

Skutková podstata trestného činu loupeže podle § 173 TZ je složená ze skutkových podstat trestných činů krádeže podle § 205 TZ a vydírání podle § 175 TZ. Proto je loupež speciální vůči krádeži i vydírání.

4.2. Poměr subsidiarity

Dalším speciálním důvodem vyloučení jednočinného souběhu je poměr subsidiarity. Tento důvod vyloučení jednočinného souběhu je výsledkem užití zásady *lex primaria derogat legi subsidiariae*,[93] která říká, že podpůrného (subsidiárního) ustanovení se nepoužije, pokud se na daný případ použije ustanovení zákona primárního. Z pohledu trestního práva tento poměr způsobuje, že pokud je naplněna jak primární, tak subsidiární skutková podstata, užije se pouze skutková podstata primární, protože má před subsidiární přednost.

Může se zdát, že poměry speciality a subsidiarity řeší ty samé situace. A do jisté míry tomu tak je. Totiž rysy subsidiarity a primárnosti má právě i poměr speciality.[94] Podle Solnaře[95] poměr subsidiarity specialitu nanejvýše doplňuje, a proto někteří považují poměr subsidiarity

[92] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 112.
[93] Tamtéž., s. 313.
[94] Tamtéž.
[95] SOLNAŘ, Vladimír. *Systém českého trestního práva*, s. 434.

za nadbytečný. Jiní naopak takto poměr subsidiarity nediskvalifikují. Poměr subsidiarity totiž specialitu doplňuje všude tam, kde poměr speciality chybí.

Solnař[96] charakterizuje subsidiární ustanovení jakožto méně závažná oproti více závažným. Ty naopak bývají ustanoveními primárními. Účelem subsidiárních ustanovení je doplnit ochranu společenských zájmů tam, kde ji už nechrání primární ustanovení. V poměru subsidiarity jsou proto zejména tyto případy:[97]

1) Vzdálenější vývojová stadia trestné činnosti jsou subsidiární ve vztahu ke stadiím bližším k dokonání trestného činu.
2) Méně závažné formy trestné součinnosti jsou subsidiární k jejich závažnějším formám.
3) Ohrožovací trestné činy jsou subsidiární k poruchovým trestným činům.

Ad 1) dokonaný trestný čin musel nutně projít i všemi jeho vývojovými stádii trestné činnosti, tedy přípravou a pokusem. Dokonaný trestný čin tedy v sobě zahrnuje jak přípravu, tak pokus.[98] Podle stejné logiky pak pokus musí v sobě zahrnovat přípravu.

Aby nedošlo ke dvojímu přičítání za totéž, jsou ustanovení o přípravě a pokusu subsidiární vůči ustanovení o dokonaném trestném činu. Jinými slovy, pachatel nebude odsouzený za přípravu trestného činu (i když by byla trestná), pokud byl již odsouzen za dokonaný trestný čin.

Příklad č. 13

Pokud pachatel chce spáchat trestný čin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b) TZ, tedy vloupáním, aby úspěšně dokonal tento trestný čin musí projít všemi vývojovými stádii trestné činnosti. Pachatel si vytipuje rodinný dům, který chce vykrást, připraví si nástroje na vloupání, v noci se do domu vloupá a tam se zmocní několika cenností, tím čin dokonán. Spáchal tedy dokonaný trestný čin a nebude zároveň souzen za přípravu a pokus krádeže.

Ad 2) tvrzení, že méně závažné formy trestné činnosti jsou subsidiární vůči závažnější trestné činnosti, analogicky platí i na formy účastenství, resp. spolupachatelství.

Závažnější formy účastenství v sobě obsahují formy méně závažné, a tedy závažnější forma účastenství zkonzumuje formu méně závažnou. Jinými slovy, pokud lze někomu přičíst za vinu, že jedním skutkem spáchal trestný čin ve formě organizátorství, tak i ve formě pomoci,

[96] Tamtéž.
[97] JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 361.
[98] SOLNAŘ, Vladimír. *Systém českého trestního práva*, s. 435.

bude souzen jen za organizátorství, protože jde o závažnější formu účastenství, než je pomoc. Nicméně i před nejzávažnější formou účastenství má přednost spolupachatelství.[99]

Příklad č. 14

Jestliže pachatel zosnuje spáchání loupeže podle § 173 TZ, při které i pomáhá, bude souzen pro loupež jen jako organizátor podle § 24 odst. 1 písm. a) TZ, a nikoli rovněž jako pomocník podle § 24 odst. 1 písm. b) TZ.

Ad 3) poruchové a ohrožovací trestné činy se rozlišují podle toho, zda je následkem trestného činu porucha nebo ohrožení, tj. reálné bezprostřední nebezpečí vzniku poruchy.[100]

To ovšem platí jen v případech, kdy ohrožení není širšího dosahu než porucha. Pokud je způsobené ohrožení širší než porucha, subsidiarita se neuplatní a skutek se posoudí jak podle poruchového trestného činu, tak podle ohrožovacího trestného činu. Teprve potom bude náležitě vystižena povaha a závažnost skutku.

Příklad č. 15

Šámal[101] uvádí za příklad, že ohrožovací trestný čin ohrožení pohlavní nemocí podle § 155 TZ je subsidiárním k poruchovému trestnému činu ublížení na zdraví podle § 146 TZ.

Naopak příkladem, kdy nebude ohrožovací trestný čin subsidiární vůči poruchovému trestnému činu, protože je ohrožení širší než porucha, je situace obsažená v rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové publikovaném ve sbírce rozhodnutí trestních pod č. 35/1998.[102] Zde odsouzený neoprávněně držel platební kartu, pomocí které několikrát provedl výběr peněz z bankomatu. Byl proto souzen za trestné činy neoprávněného držení platební karty a trestného činu krádeže. Odsouzený se u odvolacího soudu bránil, že trestný čin neoprávněného držení platební karty je ohrožovací trestní čin, který je subsidiární vůči trestnému činu krádeže. Odvolací soud se s touto argumentací neztotožnil. Podle odvolacího soudu bylo ohrožení způsobené neoprávněným držením platební karty širší než krádež, která byla umožněna tímto neoprávněným držením. Ohrožení vyplývající z neoprávněného držení

[99] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 301.; srov. Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 15.12.1997, sp. zn. 7 To 102/97 (uveřejněný pod č. 4/2000 Sb. rozh. tr.).
[100] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*, s. 263.
[101] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 313–314.
[102] Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31.01.1996, sp. zn. 9 To 334/95, (uveřejněné pod č. 35/1998 Sb. rozh. tr.).

platební karty zahrnuje i jiná nebezpečí. Proto v tomto případě nebyl jednočinný souběh vyloučen.

Dalším takovým příkladem může být, když řidič autobusu MHD spáchá ohrožovací trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 2 písm. b) TZ. A to tím, že řídí autobus podnapilý, přičemž za jízdy srazí chodce, usmrtí ho, a tak spáchá poruchový trestný čin usmrcení z nedbalosti podle § 143 TZ. V tomto případě je ohrožení širší než způsobená porucha, tudíž se nejedná o poměr subsidiarity a půjde o jednočinný souběh.

4.3. Konzumpce

Dalším důvodem vyloučení jednočinného souběhu je konzumpce. Tu lze ještě rozdělit na tzv. faktickou konzumpci a na konzumpci předpokládanou zákonem.[103]

Faktická konzumpce stojí na myšlence, že v některých případech může být spáchaný trestný čin naprosto zastíněn jiným trestným činem. Zastíněn tedy v tom smyslu, že jeden trestný čin je oproti druhému mnohonásobně více závažný. To se typicky stává v situacích, kdy méně závažný trestný čin je jen prostředkem nebo vedlejším produktem hlavní závažnější trestné činnosti.[104]

Příklad č. 16

Často se uvádí[105] příklad, kdy pachatel usmrtí bodnutím nože oběť a zároveň ji tím poškodí kabát běžné hodnoty. Zájem na ochranu vlastnického práva je v tomto případě naprosto bezvýznamný oproti zájmu na ochraně lidského života. Proto se v tomto případě bude jednat jen o trestný čin vraždy podle § 140 TZ, a nebude se tak jednat o jednočinný souběh s trestným činem poškození cizí věci podle § 228 TZ.

Jako další klasický příklad se může nabízet situace, kdy se pachatel vloupe do domu, aby tam mohl ukrást cennosti, a při vloupávání poškodí zámek od dveří. Poškození zámku od dveří domu je jen vedlejším produktem závažnější trestné činnosti, tj. krádež vloupáním. Z toho důvodu se nebude jednat o jednočinný souběh trestných činů krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b) TZ a poškození cizí věci podle § 228 TZ. Nýbrž se bude jednat jen o zmíněnou krádež.

[103] DOLENSKÝ, Adolf. *Příručka ke studiu trestního práva: obecná část : trestní zákon a trestný čin*. Praha: Policejní akademie České republiky, 1998, s. 69.
[104] JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 361–362.
[105] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 314.

Je důležité poznamenat, že *„předpoklady faktické konzumpce jsou vytvořeny faktickým průběhem činu a nevyplývají u poměru skutkových podstat trestných činů nebo jejich trestních sankcí z jejich podstaty jako takové, nýbrž ze vztahu k dalším spáchaným trestným činům“.*[106] Narozdíl od toho u poměru speciality a poměru subsidiarity je možné *a priori* říct, že dvě dané skutkové podstaty budou ve všech případech ve vztahu subsidiarity nebo speciality. Nejde tedy říci, že každé poškození cizí věci je konzumováno vraždou či například krádeží nebo loupeží. Ve všech jednotlivých případech se musí faktická konzumpce posoudit individuálně na základě konkrétních okolností daného případu.[107]

Příklad č. 17

Pokud by se v příkladu č. 16 změnila situace tak, že kabát, který měla oběť na sobě a který byl poškozen, měl velkou hodnotu, a třeba i byl jedinečným módním kouskem, nebyl by trestný čin poškození cizí věci podle § 228 TZ konzumován trestným činem vraždy podle § 140 TZ. V tomto případě majetková škoda není jen vedlejším produktem vraždy, v této konkrétní situaci je zájem na ochraně vlastnického práva mnohonásobně vyšší, než tomu tak je u předchozího případu.

Stejně tak, kdyby se v příkladu č. 16 změnila situace tím způsobem, že pachatel ve snaze vloupat se do domu rozbil skleněné okno, přičemž by poté zjistil, že v domě nejsou žádné cennosti, a rozhodl se proto z domu ničeho nezmocnit, mohlo by se jednat o jednočinný souběh trestného činu poškození cizí věci podle § 228 TZ a pokusu o trestný čin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b) TZ. Podle Nejvyššího soudu ČSR[108] je totiž u *„trestných činů proti majetku předpokladem použití tzv. faktické konzumpce zjištění výše škody, která byla způsobena jednáním, jež bylo prostředkem ke spáchání jiného trestného činu. Souběh je pak vyloučen jen tehdy, je-li tato škoda relativně malého významu ve srovnání se škodou, která byla způsobena základním trestným činem“.* Jelikož v tomto případě šlo o pokus krádeže, kterým nebyla způsobena škoda, škoda způsobená trestným činem poškozením cizí věci byla vyšší. Proto je možné, aby v tomto případě šlo o jednočinný souběh.

Právní teorie kromě faktické konzumpce rozlišuje ještě takzvanou konzumpci předpokládanou zákonem. Myšlenka konzumpce předpokládané zákonem tkví v předpokladu,

[106] Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 06.06.1986, sp. zn. 11 To 49/86 (uveřejněné pod sp. zn. 10/1987 Sb. rozh. tr.).
[107] JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 362.
[108] Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 20.01.1977, sp. zn. 5 Tz 47/76, (uveřejněné pod č. 34/1977 Sb. rozh. tr.).

že některé skutkové podstaty již počítají s tím, že při jejich naplnění budou dány i znaky jiné méně závažné skutkové podstaty. Od faktické konzumpce se liší tím, že vzájemný vztah dvou skutkových podstat v případě konzumpce předpokládané zákonem je jím již stanovený, kdežto v případě faktické konzumpce závisí tato na okolnostech každého jednotlivého případu.[109]

Příklad č. 18

Pachatel neposkytl oběti pomoc poté, co jí způsobil těžkou újmu na zdraví. Zákon zřejmě nepředpokládá, že v tomto případě jde o jednočinný souběh trestného činu těžkého ublížení na zdraví podle § 145 TZ a trestného činu neposkytnutí pomoci podle § 150 TZ. V tomto případě trestný čin těžkého ublížení na zdraví do sebe vždy konzumuje trestný čin neposkytnutí pomoci.[110]

4.4. Pokračování v trestné činnosti

Nyní se v mém výkladu podívám na ty důvody vyloučení jednočinného souběhu, u kterých není v teorii jednotné, zda ho opravdu vylučují. Někteří autoři často uvádí dohromady jako jeden důvod pokračování v trestné činnosti, trestný čin hromadný a trestný čin trvající. Nejprve podrobněji rozeberu pokračování v trestné činnosti.

V trestním zákoníku je pokračování v trestné činnosti definováno v § 116, který říká: *„Pokračováním v trestném činu se rozumí takové jednání, jehož jednotlivé dílčí útoky vedené jednotným záměrem naplňují, byť i v souhrnu, skutkovou podstatu stejného trestného činu, jsou spojeny stejným nebo podobným způsobem provedení a blízkou souvislostí časovou a souvislostí v předmětu útoku.“* Podstatou pokračování v trestné činnosti tedy je, že pachatel provádí více jednání (dílčích útoků), kterými naplňuje totožnou skutkovou podstatu. Důležité je, že pachatel tak činí za jedním záměrem. Právě jednotný záměr odlišuje pokračování v trestné činnosti od vícečinného souběhu stejnorodého, jak jsem rozebíral v předchozí kapitole.

Nyní ovšem ke sporné otázce, zda pokračování v trestné činnosti vylučuje jednočinný souběh. Pokud by se mělo řadit mezi důvody vylučující jednočinný souběh, tak v jakém smyslu ho vylučuje? Podle Šámala[111] je pokračování v trestné činnosti jeden skutek a jeden trestný čin.

[109] DOLENSKÝ, Adolf. *Příručka ke studiu trestního práva*, s. 69.; ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*, s. 279.
[110] Výtah z materiálu Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 31.10.1985, sp. zn. Tpjf 24/85 (uveřejněný pod č. 16/1986 Sb. rozh. tr.).
[111] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*, s. 315.

Z tohoto tvrzení plyne, že jednotlivé dílčí útoky nezakládají souběh trestných činů, respektive jeden dílčí útok se nesbíhá s druhým, protože dohromady tvoří jeden trestný čin.

To ovšem není úplná pravda. Zaprvé dílčí útoky samotné ani nemusí naplnit všechny znaky skutkové podstaty, tudíž nejsou trestnými činy a nelze uvažovat o tom, že jde o souběh trestných činů, byť zdánlivý. A zadruhé v praxi mohou nastat situace, kdy pachatel pokračováním v trestné činnosti spáchá více trestných činů (viz příklad č. 19) a jelikož se pokračování považuje za jeden skutek, půjde proto o jednočinný souběh. Proto nemůže být považováno za důvod vylučující jednočinný souběh.

Příklad č. 19

Typicky v případech krádeží vloupáním dochází k trestnému činu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b) TZ a zároveň k trestnému činu porušování domovní svobody podle § 178 TZ a případně i trestnému činu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 TZ. Pokud pachatel takto vykrádá několik domů v průběhu týdnů či měsíců, půjde o pokračování v trestné činnosti, kde pachatel každým dílčím útokem spáchal několikero trestných činů v jednočinném souběhu.

4.5. Hromadný trestný čin

Podobné závěry jako u pokračování v trestné činnosti vyvstanou i u hromadných trestných činů. I zde figuruje více dílčích útoků pachatele, které dohromady tvoří jeden trestný čin. Charakteristickým rysem hromadného trestného činu je, že teprve až opakovaným spácháním více útoků se naplní jeho skutková podstata. Jeden útok k naplnění skutkové podstaty nestačí.[112] Jelikož teprve více útoků naplní skutkovou podstatu hromadného trestného činu, souhrn těchto útoků tvoří jeden skutek.[113] Proto je souběh jednotlivých dílčích útoků mezi sebou vyloučen.

Tento závěr však nelze interpretovat tím způsobem, že se zde jedná o jeden z důvodů vyloučení souběhu trestných činů. Samotné dílčí útoky nejsou samy o sobě trestnými činy, těmi nastanou až v souhrnu s ostatními, a proto nedává smyl mluvit o vyloučení souběhu trestných činů, když se ani o trestné činy nejedná. Také lze uvést příklad, kdy bude hromadný trestný čin v jednočinném souběhu s jiným trestným činem.

[112] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*, s. 273.
[113] Tamtéž, s. 274.

Příklad č. 20

Může nastat situace jednočinného souběhu trestného činu nedovoleného ozbrojování podle § 279 odst. 3 písm. b) TZ a trestného činu krádeže podle § 205 TZ. Typicky tomu tam bude v případě, kdy pachatel hromadí střelivo právě v souvislosti s krádeží.

4.6. Trestný čin trvající

Podstatou trvajícího trestného činu je, že pachatel vyvolá protiprávní stav a poté jej udržuje anebo jej udržuje, aniž by ho vyvolal. Přičemž se postihuje právě toto udržování protiprávního stavu,[114] nikoliv přímo jednání, pomocí kterého je protiprávní stav udržován. Udržování protiprávního stavu je považováno po celou jeho dobu za jeden skutek. Z někteří autoři vyvozují, že trvající trestný čin bude i jedním trestným činem.[115]

Obdobně jako v předchozích dvou případech nelze s tímto úplně souhlasit. Trvající trestný čin je sice považován za jeden skutek, ale to neznamená že tento skutek nemůže naplnit i znak skutkové podstaty jiného trestného činu (viz příklad č. 21).

Příklad č. 21

Trvající trestný čin týrání svěřené osoby podle § 198 TZ může být v jednočinném souběhu s trestným činem znásilnění podle § 185 TZ, když právě znásilnění je jedním z útoků, pomocí kterého je protiprávní stav udržován.

4.7. Trestný čin opilství podle § 360 TZ

Dalším potenciálním důvodem vyloučení jednočinného souběhu je trestný čin opilství podle § 360 TZ. Toto ustanovení říká, že *„kdo se požitím nebo aplikací návykové látky přivede, byť i z nedbalosti, do stavu nepříčetnosti, v němž se dopustí činu jinak trestného, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let; dopustí-li se však činu jinak trestného, na který zákon stanoví trest mírnější, bude potrestán tímto trestem mírnějším.“*

V tomto případě totiž zákonodárce trestněprávně postihuje jednání pachatele, kterým se, byť z nedbalosti, dostal do stavu nepříčetnosti, pokud v tomto stavu spáchal činy jinak trestné, nepostihuje přímo spáchané kvazidelikty. Činem jinak trestným se rozumí čin nepříčetného pachatele, který má jinak znaky trestného činu.[116] Všechny způsobené tzv. kvazideliky ve stavu

[114] Tamtéž, s. 273.
[115] Tamtéž, s. 274.
[116] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*, s. 4528.

nepříčetnosti jsou ze zákona jediným souvislým jednáním, tedy jediným skutkem a jediným trestným činem opilství podle § 360 odst. 1 TZ.[117] Podle Šámala[118] je jednočinný souběh trestného činu opilství s jakýmkoliv trestným činem vyloučen, protože *„trestný čin opilství má své místo tam, kde se pachatel zaviněně uvedl do stavu nepříčetnosti, a v době spáchání činu tedy byl nepříčetný. Jinou skutkovou podstatu trestného činu může pachatel naplnit pouze tehdy, jestliže v době spáchání tohoto činu nebyl nepříčetný.“*

Nicméně je na druhou stranu možné si zde položit otázku. Je vhodné nazvat trestný čin opilství důvodem vylučující souběh trestných činů, když činy jinak trestné nejsou trestnými činy, jelikož ani nenaplňují všechny znaky skutkové podstaty? Mám za to, že nikoliv.

4.8. Zdánlivý souběh vícečinný

Stejně jako není shoda na důvodech vylučujících jednočinný souběh, není shoda ani na důvodech vylučující vícečinný souběh. Například Kratochvíl[119] uvádí, že všechny výše uvedené důvody vylučující jednočinný souběh vylučují i vícečinný souběh.

Jiní autoři o důvodech vícečinného souběhu mlčí a zmiňují pouze důvody vylučující jednočinný souběh. Říha[120] uvádí dva důvody vyloučení vícečinného souběhu – společně potrestaný předchozí čin a společně potrestaný následný čin, které vycházejí z principů konzumpce a subsidiarity.

Pro společně potrestaný předchozí čin platí, že některé skutkové podstaty počítají s tím, aby byly naplněny, musí předtím pachatel spáchat jiný trestný čin (který spáchá jiným skutkem), bez kterého není naplnění skutkové podstaty možné. Tento důvod má tedy mnoho společného s poměrem subsidiarity a konzumpcí, přesněji konzumpcí předpokládanou zákonem. Pro společně potrestaný následný čin platí obdobně, že některé skutkové podstaty počítají s tím, že pachatel po jejím spáchání spáchá jiným skutkem další trestný čin, bez kterého by nemělo spáchání prvního trestného činu smysl.[121]

[117] Srov. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.11.2006, sp. zn. 7 Tdo 1379/2006 (uveřejněné pod č. 17/2008 Sb. rozh. tr.).
[118] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*, s. 4531.
[119] KRATOCHVÍL, Vladimír a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 398.
[120] ŘÍHA, Jiří. *Tabulky a schémata z obecné části trestního práva hmotného*, s. 88–89.
[121] Tamtéž.

Příklad č. 22

Říha[122] za příklad společně potrestaného předchozího činu uvádí situaci, kdy si pachatel opatří výbušninu spácháním trestného činu nedovoleného ozbrojování podle § 279 odst. 3 písm. a) TZ a s tou se jiným skutkem dopustí trestného činu teroristického útoku podle § 311 TZ.

Za příklad společně potrestaného následného činu uvádí situaci, kdy pachatel neposkytne pomoc (trestný čin neposkytnutí pomoci podle § 150 odst. 1 TZ) osobě, na jejíž sebevraždě se účastnil (trestný čin účasti na sebevraždě podle § 144 TZ).

4.9. Závěrečné zhodnocení kapitoly

Co se týče důvodů vyloučení jednočinného souběhu, po zhodnocení výše uvedeného se přikláním k názoru, že pokračování v trestné činnosti, trestný čin hromadný, trestný čin trvající a trestný čin opilství by se neměly řadit mezi důvody vylučující souběh. Vycházím z vymezení pojmu zdánlivého souběhu. Tedy situace, která naplňuje znaky více skutkových podstat, ale z nějakého důvodu se ustanovení některé skutkové podstaty nepoužije. Proto se tato situace jako souběh trestných činů jeví, i když tomu tak není.

Případy pokračování v trestné činnosti, trestného činu hromadného, trestného činu trvajícího a trestného činu opilství podle § 360 TZ nepovažuji ani za důvody vylučující jednočinný souběh. Zaprvé, jak jsem v kapitole ukázal na příkladech pokračování v trestné činnosti, trestný čin hromadný a trestný čin trvající můžou být v jednočinném souběhu s jiným trestným činem, když tím samým skutkem naplní znaky skutkové podstaty více trestných činů. Zadruhé, je sice pravda, že v případech pokračování v trestné činnosti, trestného činu hromadného, trestného činu trvajícího a trestného činu opilství podle § 360 TZ neexistuje souběh mezi jednotlivými dílčími útoky nebo kvazidelikty, nicméně zde nelze uvažovat o tom, že by vůbec mohlo dojít k souběhu trestných činů, když tyto dílčí útoky nebo kvazidelikty nenaplňují všechny znaky skutkové podstaty, tedy nejsou samy o sobě trestnými činy. Jinými slovy, nemůže jít o zdánlivý souběh, protože skutek vůbec nenaplnil znaky více skutkových podstat. Poměr speciality, poměr subsidiarity a konzumpce tuto podmínku splňují. V těchto případech pachatel naplnil více skutkových podstat, ale z výše zmíněných důvodů se některé z nich při právní kvalifikaci nepoužijí. Proto zde podle mého názoru není pochyb o jejich zařazení mezi důvody vyloučení souběhu.

[122] Tamtéž., s. 89.

Co se týče důvodů vyloučení vícečinného souběhu, nemohu souhlasit s tezí Kratochvíla, že všechny důvody vyloučení jednočinného souběhu lze považovat i za důvody vyloučení vícečinného souběhu. Při vícečinném souběhu je naplněno více skutkových podstat více skutky, nicméně v případech pokračování v trestné činnosti, trestného činu hromadného, trestného činu trvajícího a trestného činu opilství podle § 360 TZ jde jen o jeden skutek, tudíž vícečinný souběh vůbec nepřipadá v úvahu. S poměry speciality, subsidiarity a konzumpce je to složitější. Tyto poměry mohou vyloučit užití některé ze skutkových podstat, jen pokud byla druhá spáchána stejným skutkem. Zde se spíš přikláním k názoru Říhy, že je na místě uvažovat o zařazení důvodů společně potrestaného předchozího činu a společně potrestaného následného činu, které vycházejí z principů subsidiarity a konzumpce.

5. Aplikace zásad souběhu trestných činů trestným činem podle § 337 TZ

V této části mé diplomové práce se budu věnovat trestnému činu maření úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 TZ, respektive některým z mnoha skutkových podstat, které jsou v tomto ustanovení obsaženy. Tyto skutkové podstaty analyzuji úhlem podhledu zásad souběhu trestných činů, které jsem představil v předchozích kapitolách. Ustanovení § 337 TZ obsahuje mnoho rozličných skutkových podstat, a proto je dle mého názoru obohacující se podívat na to, jak fungují v praxi při souběhu s jinými trestnými činy. Při této analýze se primárně podívám na zajímavé případy, kdy je možný jednočinný souběh, kdy je naopak jednočinný souběh vyloučen, kdy se jde o vícečinný souběh a kdy se naopak nejedná o vícečinný souběh.

5.1. Obecně ke skutkovým podstatám obsaženým v § 337 TZ

Než přistoupím k analýze možností souběhu trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání s jinými trestnými činy, nejprve uvedu obecné informace o tomto trestném činu.

Trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 TZ je v trestním zákoníku zařazen do hlavy desáté – trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných, díl čtvrtý – jiná rušení činnosti orgánu veřejné moci. Tento díl obsahuje trestné činy, které postihují jednání směřující proti řádné činnosti orgánů veřejné moci.[123] Ustanovení § 337 TZ chrání zájem na nerušeném výkonu rozhodnutí soudu a jiných orgánů veřejné moci a nerušeném výkonu vykázání.[124]

Objektivní stránka trestného činu obsahuje rozsáhlý výčet jednání, která převážně spočívají v maření či v podstatném ztěžování výkonu rozhodnutí nebo opatření. Všechny typy jednání jsou ohrožující povahy, tedy k dokonání trestného činu stačí, aby byla mařící nebo ztěžující povahy.[125]

[123] JELÍNEK, Jiří. *Trestné právo hmotné*, s. 892.
[124] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*, s. 4214.
[125] Tamtéž, s. 4215.

Pachatelem tohoto trestného činu může být v některých případech jen osoba, které se rozhodnutí týká,[126] ale v jiných případech může být pachatelem i jiná osoba,[127] zatímco v případě § 337 odst. 4 TZ jen rodič nezletilého nebo i jiné příbuzné osoby.

Nyní se stručně podívám na jednotlivé skutkové podstaty, které jsou obsaženy v ustanovení § 337 TZ. Pro všechny je společné, že pachatel určitým jednáním maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci, případně svým závažným nebo opakovaným jednáním maří vykázání podle jiného právního předpisu.

Ustanovení §337 odst. 1 písm. a) TZ postihuje jednání pachatele, který vykonává činnost, jež mu byla rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu veřejné moci zakázána, nebo činnost, k jíž výkonu je zapotřebí příslušné oprávnění a pachatel toto oprávnění pozbyl nebo mu bylo odňato. Mezi nejčastější případy spáchání trestné činnosti bude porušování zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel. Toto ustanovení také postihuje řidiče, kteří řídili, ačkoliv byli již dříve tzv. „vybodováni“. Nicméně tato skutková podstata nepostihuje jen neoprávněné řidiče motorových vozidel, ale může se vztahovat i na pachatele, kteří přes zákaz činnosti podnikají v určitém odvětví či kteří pozbyli živnostenské oprávnění. Pachatelem tohoto trestného činu mohou být i právnické osoby, které porušují zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti na veřejné soutěži podle § 21 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (dále též „TOPO“) nebo zákaz přijímání dotací a subvencí podle § 22 TOPO.

Ustanovení § 337 odst. 1 písm. b) TZ se vztahuje pachatele, který se zdržuje na území České republiky, ačkoliv mu byl uložen trest vyhoštění či správní vyhoštění. Specifikem tohoto trestného činu je, že se jedná o trestný čin trvající. Podobně § 337 odst. 1 písm. c) TZ se uplatní v případě, kdy pachatel porušuje trest zákazu pobytu tím, že se zdržuje na místě nebo v obvodu, na které se trest vztahuje.

Trestný čin obsažený v § 337 odst. 1 písm. d) TZ postihuje opakované nebo soustavné jednání pachatele, kterým maří účel opatření uloženého v řízení o přestupku spočívajícím v zákazu navštěvovat místa, kde se konají sportovní akce či kterým maří omezující opatření uloženo v řízení o přestupku podle zákona o návykových látkách, jež spočívá v zákazu navštěvovat určená veřejně přístupná místa. Podobně se v případech, kdy pachatel porušuje

[126] V případech § 337 odst. 1. písm. a) až g), odst. 3 písm. b) TZ.
[127] V případech § 337 odst. 1 písm. h) až k), odst. 2 a odst. 3 písm. a) TZ.

trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní nebo jinou společenskou akci, použije ustanovení § 337 odst. 1 písm. e) TZ.

Ustanovení § 337 odst. 1 písm. f) TZ se vztahuje na pachatele, který porušuje trest zákazu držení a chovu zvířat.

Dále ustanovení § 337 odst. 1 písm. g) TZ v sobě zahrnuje jednání pachatele, který bez závažného důvodu nenastoupil na výzvu soudu do výkonu trestu odnětí svobody či se mu jinak neoprávněně bránil.

Podle ustanovení § 337 odst. 1 písm. h) TZ je postihováno jednání pachatele, kterým maří uložený trest, jenž není trestem zmíněným v předchozích odstavcích.

Na případy, ve kterých pachatel svým jednáním zmařil nebo jehož jednání je schopno zmařit institut, který souvisí s omezením osobní svobody (konkrétně jde o institut vazby, zabezpečovací detence, ochranného léčení a ochranné výchovy), se vztahuje ustanovení § 337 odst. 1 písm. i) až písm. k) TZ.

Ustanovení § 337 odst. 2 postihuje pachatele, který se dopouští závažného nebo opakovaného jednání, aby zmařil provedení vykázání či rozhodnutí o předběžném opatření soudu, kterým se ukládá povinnost opustit společné obydlí, nebo povinnost zdržet se styku s navrhovatelem a navazování kontaktů s ním.

Dále se ustanovení § 337 odst. 3 písm. a) TZ vztahuje na jednání, kterým pachatel zničil, poškodil učinil neupotřebitelnou, zatajil, zcizil či odstranil věc, na kterou se vztahuje rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci, které pachatel tímto jednáním zmařil či podstatně ztížil.

Podle ustanovení § 337 odst. 3 písm. b) TZ je postihován pachatel, který uprchl stráži, uprchl z vazby, uprchl z výkonu trestu odnětí svobody nebo ze zabezpečovací detence.

A nakonec ustanovení § 337 odst. 4 TZ obsahuje dvě alinea. Alina 1 se užije v případě, kdy pachatel maří výkon rozhodnutí soudu o výchově nezletilých dětí nebo maří výkon soudem sválené dohody o výchově nezletilých dětí po předchozím bezvýsledném užití opatření v občanském soudním řízení. Alinea 2 postihuje jednání pachatel, kterým zmařil nebo které je schopné zmařit výkon rozhodnutí jiného orgánu veřejné moci týkající se výchovy nezletilých dětí.

5.2. Případy souběhu trestných činů

Možností souběhu trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání s dalšími trestnými činy je mnoho, a to vzhledem k rozmanitosti jednání podle jednotlivých skutkových podstat.[128] Proto se zaměřím jen na ty, podle mého názoru, nejzajímavější případy.

5.2.1. Možnosti souběhu s § 337 odst. 1 písm. a) TZ

Judikatura[129] již řešila možnost jednočinného souběhu trestného činu maření úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1. písm. a) TZ s trestným činem ublížením na zdraví z nedbalosti podle § 148 TZ. V tomto případě pachatel i přes zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel způsobil dopravní nehodu, v rámci, které byla zraněna spolujezdkyně pachatele. Soud tuto situaci posoudil jako jeden skutek, jelikož oba trestné činy spáchal při jedné jízdě. Tedy podle soudu trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) TZ zastřešoval další jednání, která se odehrála v rámci jedné jízdy, tedy i jednání směřující ke způsobení dopravní nehody a trestného činu ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 148 TZ. Z použití stejné logiky můžou být dopravní nehodou naplněny i znaky skutkových podstat těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 TZ nebo usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 3 TZ, případně v případě úmyslného způsobení dopravní nehody mohou být dopravní nehodou spáchány i trestné činy ublížení na zdraví podle § 146 TZ, těžké ublížení na zdraví podle § 145 TZ, nebo trestný čin poškození cizí věci podle § 228 TZ. Pokud některý z těchto trestných činů byl spáchán za jízdy řidičem, který má zakázané řízení motorových vozidel, musí se jednat o jeden skutek.

S výše uvedenou problematikou se pojí zajímavá otázka o roli trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) TZ jako tzv. zastřešujícího trestného činu (viz. graf č. 7). Pokud opilý řidič, kterému byl uložen zákaz činnosti spočívající v řízení motorových vozidel, během jedné jízdy při dopravní nehodě usmrtí chodce, poté potká policistu, který se jej bude snažit zastavit, ale nakonec pachatel při honičce s policejním vozidlem narazí do semaforu, který zničí, půjde stále o jeden skutek. A to proto, že trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání a trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky zastřešuje trestné činy usmrcení z nedbalosti, trestný čin násilí proti úřední osobě a přečin poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení z nedbalosti. Jak by se ovšem

[128] ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*, s. 2738; ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*, s. 4257.

[129] Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21.10.1994, sp. zn. 11 Tz 16/94 (uveřejněný pod č. 25/1995 Sb. rozh. tr.).

změnila situace, kdyby pachatel po spáchání dopravní nehody vystoupil z vozidla, prozkoumal situaci a zjistil, že usmrtil chodce, poté znovu nastoupil do vozidla, ujel z místa nehody a až následně podstoupil honičku s policejním autem? Jelikož v této modifikaci případu šlo o jízdy dvě, muselo dojít již ke spáchání dvou skutků.

Spornějším je případ souběhu trestného činu neoprávněného podnikání podle § 251 TZ s trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) TZ spočívajícího v tom, že pachatel pokračoval v podnikatelské činnosti, i když pozbyl své živnostenské oprávnění. V teorii je rozdílný názor na to, jestli je možné spáchat tyto dva trestné činy v jednočinném souběhu.

Podle Ščerby[130] je toto možné. Argumentuje tím, že *„se pachatel již krátkodobým „podnikáním" vzdor skutečnosti, že mu pro ně bylo zrušeno živnostenské oprávnění, dopouští trestného činu podle § 337 odst. 1 písm. a), aniž by se tím nutně dopouštěl i trestného činu neoprávněného podnikání podle § 251. Toho se pak může dopustit i tehdy, jestliže nikdy potřebným živnostenským oprávněním nedisponoval a výkon příslušné podnikatelské činnosti mu nebyl zakázán. Ani jeden z těchto trestných činů proto není nutným předpokladem pro spáchání toho druhého a nekryjí se ani jejich objekty."*

Oproti tomu podle Šámala[131] je jednočinný souběh těchto dvou trestných činů vyloučen v případě, že pachatel poskytuje služby nebo provozuje podnikání ve větším rozsahu, protože trestný čin neoprávněného podnikání je speciální vůči trestnému činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. Svůj názor opírají o rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích, publikovaného pod č. 7/2000 Sb. rozh. tr.[132]

Je pravda, že může nastat situace, kdy pachatel naplní skutkovou podstatu trestného činu neoprávněného podnikání podle § 251 TZ bez toho, aniž by zároveň naplnil skutkovou podstatu trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) TZ[133] a naopak.[134] Nicméně pravidla o zdánlivém souběhu, resp. užití některého z důvodů vylučujících jednočinný souběh, se uplatní pouze v případech, kdy jeden skutek naplňuje znaky

[130] ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář,* s. 2739.
[131] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*, s. 3298.
[132] Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 18.05.1998, sp. zn. 3 To 365/98, (uveřejněný pod č. 7/2000 Sb. rozh. tr.).
[133] Tomu tak bude v případě, kdy pachatel nikdy nedisponoval živnostenským oprávněním ani mu činnost spočívající v podnikání nebyla zakázána, ale přesto poskytuje služby nebo provozuje podnikání ve větším rozsahu.
[134] Případ, kdy pachateli bylo odňato živnostenské oprávnění nebo mu byla zakázána činnost spočívající v podnikání, ale pachatel podniká dále, ovšem ne ve velkém rozsahu.

dvou a více skutkových podstat. Argumentace Ščerby o tom, že daná skutková podstata není nutným předpokladem pro spáchání té druhé, je irelevantní. Relevantní je zjištění, zdali skutek, který naplňuje znaky více skutkových podstat, bude posouzen podle všech, protože jednočinný souběh není vyloučen či některá skutková podstata nebude užita, a to z důvodu speciality, subsidiarity nebo konzumpce. V případě, kdy pachatel poskytuje služby nebo provozuje podnikání i přes to, že mu bylo podnikání zakázáno, jsou naplněny znaky skutkové podstaty trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) TZ a zároveň znaky skutkové podstaty trestného činu neoprávněného podnikání podle § 251 TZ. V tomto případě bude trestný čin neoprávněného podnikání speciální vůči trestnému činu maření úředního rozhodnutí a vykázání. Trestný čin neoprávněného podnikání totiž obsahuje navíc znak skutkové podstaty, který trestný čin maření úředního rozhodnutí a vykázání neobsahuje. Konkrétně jde o znak poskytování služeb nebo provozování podnikání ve velkém rozsahu.

5.2.2. Možnosti souběhu s § 337 odst. 1 písm. b) TZ

Podle literatury[135] se mohou trestné činy maření úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. b) a písm. c) TZ sbíhat s mnoha různými trestnými činy, pokud se jich pachatel dopustí v době, kdy se nachází na území České republiky, z níž byl vyhoštěn, nebo na území, v němž má zakázaný pobyt. Z dikce, kterou autoři používají, není zřejmé, zda mají na mysli možnost souběhu jednočinného, vícečinného či obou. Ovšem vzhledem k tomu, že autoři dávají důraz na dopuštění se trestného činu v době, kdy se pachatel nacházel na území České republiky nebo na území, kde má zakázaný pobyt, usuzuji, že předpokládají i možnost jednočinného souběhu. Vícečinný souběh totiž lze spáchat dvěma skutky, přičemž druhý skutek může být spáchán i v jiné době, než kdy se pachatel nacházel na území, kde měl zakázaný pobyt.

Nelze to ovšem chápat tak, že jakýkoliv trestný čin, který pachatel spáchal v době, kdy se nacházel na území České republiky, ačkoliv z ní byl vyhoštěn, bude automaticky v jednočinném souběhu s trestným činem maření úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. b) TZ. Aby se jednalo o jednočinný souběh, musí být oba trestné činy spáchány jedním skutkem. O jeden skutek se jedná, pokud jsou pachatelova jednání příčinnou trestněprávně relevantního následku či následků. O jeden skutek může jít i v případě, kdy je

[135] ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář,* s. 2739; ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*, s. 4258.

způsobeno více následků více jednáními, pokud se jednání aspoň částečně překrývají a obě jsou od počátku vedeny jednotným úmyslem.[136]

Tuto otázku řešil rozsudek Nejvyššího soudu,[137] když posuzoval možnost jednočinného souběhu trestného činu krádeže a trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1. písm. b) TZ. Ve zkratce soud řešil případ, kdy se pachatel, který byl vyhoštěn z území České republiky, na území České republiky nacházel, a v této době zde zároveň spáchal trestný čin krádeže. Soud tuto situaci posoudil jako dva rozdílné skutky. Jedním skutkem spáchal trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání a druhým skutkem spáchal trestný čin krádeže. Soud konkrétně usoudil, že „*nelze shledat jediný rozumný důvod, pro který by bylo možné nahlížet na jednání obviněného kvalifikované jako přečin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku a jeho jednání vykazující znaky přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 337 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, (…), jako na jeden skutek*“. Jinými slovy se jedná o více skutků, protože se více pachatelových jednání nepřekrývalo, tím, že zde chyběl jednotící úmysl.

Naopak případ, kdy nájemný vrah, na kterého se vztahuje trest vyhoštění, přiletěl na území České republiky za jediným cílem, spáchat zde vraždu, a poté ihned vycestovat za hranice, lze posoudit jako jeden skutek. Oproti předchozímu příkladu se zde dvě jednání částečně překrývají a jsou spojeny jednotným úmyslem.

5.2.3. Možnosti souběhu s § 337 odst. 1 písm. c) TZ

Na skutkovou podstatu obsaženou v § 337 odst. 1 písm. c) TZ, se tyto principy uplatní obdobně, protože účel trestu vykázání a účel trestu zákazu pobytu je principiálně stejný, tj. zamezit odsouzenému na nějakou dobu pobývat na vymezeném území. Tyto dva tresty se tedy liší jen v rozsahu vymezené oblasti.[138]

5.2.4. Možnosti souběhu s § 337 odst. 1 písm. f) TZ

V literatuře se uvádí, že není vyloučen jednočinný souběh trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. f) TZ s trestnými činy týrání zvířat podle § 302 TZ, chovu zvířat v nevhodných podmínkách podle § 302a TZ anebo zanedbání péče o zvíře z nedbalosti podle § 303 TZ.[139]

[136] ŘÍHA, Jiří. *Tabulky a schémata z obecné části trestního práva hmotného*, s. 87.
[137] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.09.2020, sp. zn. 8 Tdo 838/2020, (uveřejněné pod č.13/2021Sb. rozh. tr.).
[138] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 4. 2021, sp. zn. 6 Tdo 1256/2020.
[139] ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*, s. 4258.

5.2.5. Možnosti souběhu s § 337 odst. 1 písm. g) TZ

Také trestné činy maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. g) až k), odst. 3 písm. b) svou povahou umožňují mnoho souběhů s trestnými činy, a to zejména násilné povahy, proti svobodě nebo s úplatkářskými trestnými činy.[140]

5.2.6. Možnosti souběhu s § 337 odst. 1 písm. h) TZ

Je vyloučen souběh mezi § 337 odst. 1 písm. h) TZ a skutkovými podstatami obsaženými v § 337 odst. 1 písm. a), b), c), e), f) a g) TZ z důvodu poměru speciality. Ustanovení § 337 odst. 1 písm. h) TZ postihuje všechna závažná jednání směřující k maření výkonu nebo účelu trestu. Tím jsou myšleny jakékoli druhy trestu ve smyslu § 52 TZ, § 15 TOPO a trestní opatření podle § 24 zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže.[141] Tato skutková podstata je speciální vůči skutkovým podstatám obsažných v § 337 odst. 1 písm. a), b), c), e), f) a g) TZ, které postihují konkrétní druhy trestu (trest odnětí svobody, trest zákazu činnosti, trest zákazu pobytu atp.).[142]

Dále tato skutková podstata umožňuje souběh s jinými trestnými činy, prostřednictvím nichž bude maření nebo podstatné ztížení výkonu a účelu trestu spácháno. Mezi tyto trestné činy můžou patřit trestné činy násilné povahy, úplatkářské trestné činy nebo trestné činy proti svobodě.[143]

5.2.7. Možnosti souběhu s § 337 odst. 1 písm. i), j) a k) TZ

Podobně jako u předchozí skutkové podstaty, tuto skutkovou podstatu lze spáchat v souběhu s trestnými činy násilné povahy, úplatkářství, či trestními činy proti svobodě.[144]

5.2.8. Možnosti souběhu s § 337 odst. 2 TZ

Podle literatury se tento trestný čin může sbíhat se širokou škálou jiných trestných činů: například s trestným činem porušování domovní svobody podle § 178, trestným činem násilí proti skupině osob a proti jednotlivci podle § 352, nebezpečného vyhrožování podle § 353, nebezpečného pronásledování podle § 354 atd.[145]

---

[140] Tamtéž.
[141] Tamtéž.
[142] ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář, s*. 2739.
[143] Tamtéž.
[144] Tamtéž.
[145] ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*, s. 2739; ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*, s. 4258.

5.2.9. Možnosti souběhu s § 337 odst. 3 písm. a) TZ

Z povahy skutkové podstaty § 337 odst. 3 písm. a) TZ se nabízí možnosti jednočinného souběhu s majetkovými trestnými činy. Například Nejvyšší soud[146] potvrdil možnost jednočinného souběhu § 337 odst. 3 písm. a) TZ s trestným činem zpronevěry podle § 206 TZ. Dále podle literatury není vyloučen jednočinný souběh s trestným činem porušení povinnosti při správě cizího majetku § 220 TZ či poškození věřitele podle §222 TZ.

Literatura si vzájemně protiřečí,[147] zda je možný jednočinný souběh této skutkové podstaty s trestným činem poškození cizí věci. Někdy literatura uvádí, že tento souběh je možný. Ale jindy se uvádí, že je jednočinný souběh této skutkové podstaty s trestným činem poškození cizí věci vyloučen, protože je mezi nimi poměr speciality, kde trest maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání je *lex specialis*.

5.2.10. Možnosti souběhu s § 337 odst. 3 písm. b) TZ

Trestný čin podle § 337 odst. 3 písm. b) TZ je v poměru speciality vůči trestným činům obsaženým v § 337 odst. 1 písm. h) TZ.[148] Skutková podstata v § 337 odst. 1 písm. h) TZ postihuje závažná jednání, kterým se maří výkon trestu. Pachatel, který uprchne z výkonu trestu odnětí svobody, nepochybně zmařil výkon tohoto trestu. Proto je § 337 odst. 3 písm. b) TZ ve variantě „uprchne z výkonu trestu odnětí svobody“ speciální vůči § 337 odst. 1 písm. h) TZ. Obdobně bude § 337 odst. 3 písm. b) TZ ve variantě „uprchne z vazby“ speciální vůči § 337 odst. 1 písm. i) TZ a § 337 odst. 3 písm. b) TZ ve variantě „uprchne ze zabezpečovací detence“ speciální vůči § 337 odst. 1 písm. j) TZ.[149]

Též bude vyloučen jednočinný souběh skutkové podstaty § 337 odst. 3 písm. b) s trestným činem osvobození vězně podle § 338 TZ.

5.2.11. Možnosti souběhu s §337 odst. 4 TZ

Vyloučen je jednočinný souběh trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 4 s trestným činem zanedbání povinné výživy podle § 196, který je vůči němu ve vztahu speciality.[150]

---

[146] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2015, sp. zn. 3 Tdo 821/2015 (uveřejněné pod č. 1/2026 Sb. rozh. tr.).
[147] Dokonce i v té samé publikaci se nachází rozdílné názory.
[148] Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 28.01.1980, sp. zn. 4 Tz 26/79 (uveřejněné pod č. 50/1980 Sb. rozh. tr.).
[149] ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*, s. 2739.
[150] Tamtéž.; ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*, s. 4258.

Závěr

Hlavním cílem mé diplomové práce bylo přehledně představit institut souběhu trestných činů, jakož i jeho principy, a následně tyto aplikovat na trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 TZ.

Proto jsem v první části vysvětlil základní pojmy, jako je souběh trestných činů, ale i skutek, jednota skutku, mnohost trestné činnosti, zdánlivý souběh apod. V této části jsem největší důraz kladl na definování skutku, jednoty skutku a poté zdánlivého souběhu. V práci jsem vycházel z definic skutku a jednoty skutku z děl Antonína Růžka – Právní moc a vykonatelnost a Obžalovací zásada v československém socialistickém trestním řízení, kde hlavní roli, jakožto kritérium pro spojení jednání do jednoho skutku, hraje následek. Různé příklady jednoty skutku jsem i graficky znázornil.

Zvláštní pozornost jsem věnoval důvodům vyloučení jednočinného souběhu. Mnoho autorů do těchto důvodů řadí i trestný čin hromadný, trestný čin trvající, pokračovaní v trestné činnosti a trestný čin opilství podle § 360 TZ. Ovšem jak jsem vysvětloval v kapitole o zdánlivém souběhu, tyto instituty ve skutečnosti nezpůsobují vyloučení jednočinného souběhu.

V závěrečné části, po stručném představení trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázaní podle § 337 TZ, jsem přistoupil k možnostem zejména jednočinného souběhu tohoto trestného činu s jinými, a zaměřil se na případy, kdy je jednočinný souběh vyloučen. Zvláštní pozornost jsem věnoval situacím, kdy tento trestný čin funguje jako tzv. zastřešující trestný čin a způsobuje tak jednotu skutku.

Seznam použitých zdrojů

Seznam použité literatury

DOLENSKÝ, Adolf. *Příručka ke studiu trestního práva: obecná část: trestní zákon a trestný čin*. 1. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1998. ISBN 978-80-85981-18-6.

JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. ISBN 978-80-7502-576-0.

JELÍNEK, Jiří, Jiří ŘÍHA a Zdeněk SOVÁK. *Rozhodnutí ve věcech trestních: se vzory rozhodnutí soudů a podání advokátů*. 4. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-302-5.

KRATOCHVÍL, Vladimír a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část*. 2. vyd. Praha: Beck, 2012. Právnické učebnice 97. ISBN 978-80-7179-082-2.

MENCEROVÁ, Ingrid. *Mnohosť trestnej činnosti*. 1. vydání. Bratislava: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-89603-17-6.

RŮŽEK, Antonín. *Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí v trestních věcech*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1958.

ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 9., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7598-764-8.

ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2023. ISBN 978-80-7400-893-1.

ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-807-8.

TOLAR, Jan. *Trest úhrnný a souhrnný*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1963.

Odborné články

DOLENSKÝ, Adolf. Jednočinný souběh a jeden skutek. *Bulletin advokacie*. roč. 1985, č. III, s. 155–173.

RÖNNAU, Thomas a Kilian WEGNER. Grundwissen – Strafrecht: Konkurrenzen. *Juristische Schulung: Zeitschrift für Studium und Referendariat*. roč. 2021, č. 1, s. 17–22. ISSN 0022-6939.

Seznam použité judikatury

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 27.06.1963, sp. zn. 6 Tz 10/63, (uveřejněné pod č. 25/1964 Sb. rozh. tr.).

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 15. 5. 1968, sp. zn. 10 Tz 16/68 (uveřejněné pod č. 41/1968 Sb. rozh. tr.).

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 07.12.1971, sp. zn. 2 Tzf 3/71 (uveřejněné pod č. 3/1972 Sb. rozh. tr.).

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 28.01.1980, sp. zn. 4 Tz 26/79 (uveřejněné pod č. 50/1980 Sb. rozh. tr.).

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 07.05.1984, sp. zn. 3 Tz 6/84 (uveřejněné pod č. 1/1985 Sb. rozh. tr.).

Výtah z materiálu Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 31.10.1985, sp. zn. Tpjf 24/85 (uveřejněný pod č. 16/1986 Sb. rozh. tr.).

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 06.06.1986, sp. zn. 11 To 49/86 (uveřejněné pod sp. zn. 10/1987 Sb. rozh. tr.).

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21.10.1994, sp. zn. 11 Tz 16/94 (uveřejněný pod č. 25/1995 Sb. rozh. tr.).

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31.01.1996, sp. zn. 9 To 334/95, (uveřejněné pod č. 35/1998 Sb. rozh. tr.).

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 15.12.1997, sp. zn. 7 To 102/97 (uveřejněný pod č. 4/2000 Sb. rozh. tr.).

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 18.05.1998, sp. zn. 3 To 365/98, (uveřejněný pod č. 7/2000 Sb. rozh. tr.).

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2015, sp. zn. 3 Tdo 821/2015 (uveřejněné pod č. 1/2026 Sb. rozh. tr.).

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2006, sp. zn. 8 Tdo 1069/2006 (uveřejněné pod č. 19/2007 Sb. rozh. tr.).

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.11.2006, sp. zn. 7 Tdo 1379/2006 (uveřejněné pod č. 17/2008 Sb. rozh. tr.).

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.09.2020, sp. zn. 8 Tdo 838/2020, (uveřejněné pod č.13/2021Sb. rozh. tr.).

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 4. 2021, sp. zn. 6 Tdo 1256/2020.

Jiné

Úřad vlády: Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, č. 40/2009 Dz.

Souběh trestných činů

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá souběhem trestných činů a následně i aplikací principů souběhu trestných činů na trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 trestního zákoníku. Jelikož je souběh trestných činů rozsáhlé a složité téma, nezabývá se práce celým obsahem souběhu trestných činů, ale jen základními principy. Práce tudíž neobsahuje pojednání o trestání souběhu trestných činů. Na začátku práce je kladen důraz na definování pojmu skutek a pojmu jednoty skutku, přičemž diplomová práce pracuje s definicí skutku pocházející z děl Antonína Růžka. Dále diplomová práce odlišuje souběh trestných činů od jiných druhů mnohosti trestné činnosti – od recidivy a nepravé recidivy. V práci není zapomenuto na jednotlivé druhy souběhu trestných činů – souběh jednočinný, vícečinný, stejnorodý a nestejnorodý, jakož i jejich vzájemné kombinace. V diplomové práci je kladen důraz na zdánlivý souběh trestných činů, respektive na důvody vylučující souběh trestných činů. Zejména pojednává o poměru speciality, poměru subsidiarity a o konzumpci (faktické i zákonem předpokládané). Zabývá se také otázkou, zda mají být pokračování v trestné činnosti, trestný čin hromadný, trestný čin trvající a trestný čin opilství podle § 360 trestního zákoníku také považovány za důvody vylučující jednočinný souběh trestných činů. Závěrečná část diplomové práce se zabývá aplikací principů souběhu trestných činů na případy souběhu trestného činu maření úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 trestního zákoníku s jinými trestnými činy. Práce se zaměřuje zejména na případy, kdy je možné tyto trestné činy spáchat v jednočinném souběhu a kdy naopak je jednočinný souběh vyloučen. Práce se také zabývá případy, kdy trestný čin maření úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 trestního zákoníku takzvaně zastřešuje dva nebo více jiných trestných činů a tvoří tak jednotu skutku.

Klíčová slova: souběh trestných činů, skutek v trestním právu, trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání

Concurrence of Criminal Offences

Abstract

This thesis deals with concurrence of criminal offences and subsequently with the application of the principles of concurrence of criminal offences to Crime of Obstruction of Execution of an Official Decision and of an Expulsion under § 337 of the Criminal Code. Since the concurrence of criminal offences is a vast and complex topic, the thesis does not deal with the entire content of concurrence of criminal offences, but only with the basic principles. Therefore, the thesis does not contain a discussion on the punishment of concurrence of criminal offences. At the beginning of the thesis the emphasis is on defining the concept of the act and the concept of unity of the act, while the thesis works with the definition of the act coming from the works of Antonín Růžek. Furthermore, the thesis distinguishes concurrence of criminal offences from other types of multiplicity of criminal offences – from recidivism and non-recidivism. The thesis does not forget the different types of concurrence of criminal offences – single-acting, multi-acting, homogeneous and heterogeneous concurrence, as well as their mutual combinations. The emphasis in the thesis is on the apparent concurrence of criminal offences, or on the reasons excluding concurrence of criminal offences. In particular, it discusses the relation of specialty, the relation of subsidiarity and the relation of consumptions (both factual and statutory). It also deals with the question whether the continued criminal offence, the collective criminal offence, the impending criminal offence and the Crime of Insobriety under § 360 of the Criminal Code are also to be regarded as grounds precluding the concurrence of criminal offences. The final part of the thesis deals with the application of the principles of concurrence of criminal offences to cases of concurrence of Crime of Obstruction of Execution of an Official Decision and of an Expulsion under § 337 of the Criminal Code with other criminal offences. The thesis focuses in particular on cases when these criminal offences can be committed in a single-acting concurrence and when, on the contrary, single-acting concurrence is excluded. The thesis also deals with cases when the Crime of Obstruction of Execution of an Official Decision under § 337 of the Criminal Code, so to speak, covers two or more other offences and thus forms a unity of the offence.

Klíčová slova: concurrence of criminal offences, act in criminal law, crime of obstruction of execution of an official decision